

ONTHEFFINGSAANVRAAG SOORTBESCHERMING

3 MAART 2021

Contactpersoon

ROBBERT VAN GOOL
Adviseur Ecologie

M +31 6 25336063
E robert.vangool@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	JURIDISCH KADER	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Categorieën	6
2.3	Verbodsbepalingen	7
2.4	Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen	7
3	PLANGEBIED EN INGREEP	10
3.1	Ligging plangebied	10
3.2	Voorgenomen ingreep	10
3.2.1	Aanleiding	10
3.2.2	Wijze van uitvoering	11
3.2.3	Reikwijdte effecten	11
4	VOORKOMEN BESCHERMDE SOORTEN	12
4.1	Inleiding	12
4.2	Methode onderzoek	12
4.3	Resultaten	14
5	EFFECTBESCHRIJVING EN TOETSING	22
5.1	Effectbeschrijving	22
5.2	Toetsing	22
5.3	Vrijstellingen en gedragscode	24
5.4	Mitigerende en compenserende maatregelen en zorgplicht	24
5.4.1	Inleiding	24
5.4.2	Natuurvrij maken	24
5.4.2.1	Optie 1: afdichten openingen (exclusion)	24
5.4.2.2	Optie 2: Strippen van de bebouwing	25
5.4.3	Tijdelijke verblijfplaatsen	25

5.4.4	Permanente verblijfplaatsen	28
5.4.4.1	Compensatie voor huismussen	28
5.4.4.2	Compensatie voor boerenzwaluwen	28
5.4.4.3	Compensatie voor kerkuil	28
5.4.4.4	Compensatie voor vleermuizen	29
5.4.4.5	Compensatie voor steenmarter en kleine marterachtigen	29
5.4.5	Zorgplicht	29
5.5	Resteffecten	29
5.6	Conclusies en vervolg	30
6	ONTHEFFINGSAANVRAAG WNB	32
6.1	Inleiding	32
6.2	Alternatievenafweging	32
6.2.1	Alternatieve planning	32
6.2.2	Alternatieve werkwijze	32
6.2.3	Alternatieve locatie	32
6.3	Wettelijke belangen	32
6.3.1	Openbaar belang van sociale aard	32
6.3.2	Gunstige staat van instandhouding	33
6.3.2.1	Huismus	33
6.3.2.2	Boerenzwaluw	34
6.3.2.3	Gewone dwergvleermuis	35
6.3.2.4	Ruige dwergvleermuis	36
6.3.2.5	Steenmarter	36
6.3.2.6	Kleine marterachtigen	37
6.3.3	Aan te vragen ontheffing	38
7	LITERATUURLIJST	39
COLOFON		49

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Zeewolde en het project Tulip zijn voornemens een bedrijventerrein te realiseren dat grenst aan het bestaande bedrijventerrein Trekkersveld III: project Trekkersveld IV. Het plangebied betreft 201 hectare. Hiervan is 166 hectare bedoeld voor de ontwikkeling van een campus waarop een datacenter kan worden gevestigd, inclusief interne ontsluitingswegen en groen- en watervoorzieningen. Daarnaast ontwikkelt de gemeente 35 hectare als regulier bedrijventerrein, direct grenzend aan het huidige bedrijventerrein. Het bedrijventerrein Trekkersveld IV zal via één nieuwe centrale ontsluiting op de provinciale weg N305 worden ontsloten. Ook wordt in nieuwe ontsluitingen (bruggen over de Baardmeestocht) tussen Trekkersveld III en IV voorzien..

Uit de quickscan Wet natuurbescherming, welke is uitgevoerd door Arcadis op 3 april 2020, kwam naar voren dat verblijfplaatsen van huismus, boerenzwaluw, vleermuizen en kerkuil aanwezig zijn. Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) beschermde soorten. Het project Tulip heeft Arcadis gevraagd hiervoor nader onderzoek uit te voeren naar huismussen, boerenzwaluwen, kerkuilen, vleermuizen en steenmarter.

In overleg met de Provincie Flevoland is besloten de ontheffingsaanvraag reeds in te dienen. Onderliggende rapportage geeft de reeds vastgestelde onderzoeksgegevens weer en geeft de noodzakelijk onderbouwing voor de ontheffingsaanvraag Wnb. De ontheffingsaanvraag zal gedurende het traject verder aangevuld worden naarmate locaties van tijdelijke en permanenten maatregelen bekend zijn.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het juridisch kader voor onderliggende natuurtoets kort beschreven. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ingreep. In hoofdstuk 4 zijn de methode van het uitgevoerde onderzoek en de resultaten hiervan opgenomen. Hoofdstuk 5 bevat de effectbeschrijving en toetsing van effecten aan de Wet natuurbescherming (Wnb). In hoofdstuk 6 is de conclusie voor de aanvraag van de ontheffing Wnb opgenomen.

2 JURIDISCH KADER

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven. Artikelen van de Wnb waarnaar wordt verwezen zijn opgenomen in Bijlage A.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

2.2 Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

In Bijlage B is een lijst opgenomen van de soorten die bij deze categorie horen. Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)). Deze lijst is opgenomen als Bijlage B.

2.3 Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrictlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Hierboven is aangegeven voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrictlijnsoorten dat verstoring niet is toegestaan. Niet iedere verstoring in het kader van de wet is relevant. Het moet gaan om verstoring die voor soorten in potentie wezenlijke gevolgen heeft. Een tijdelijke verandering van gedrag valt hier niet zonder meer onder. Zie voor meer informatie het volgende juridisch kader.

Juridisch kader verstoring beschermde soorten

Niet iedere toename van verstoringsbronnen leidt tot een daadwerkelijk effect dat in het kader van de wet is voorzien als verstoring. Voor een individu dat sprake is van opzettelijke verstoring als niet in de directe omgeving (tijdelijk) uitwijkmogelijkheden voor handen zijn en de functionaliteit van het leefgebied door verstoring wordt aangetast. Dit is verschillende keren bevestigd door de Raad van State. Hieronder staan twee delen van uitspraken waarin dit bevestigd is:

ECLI:NL:RVS:2009:BI3701: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 21 november 2007 in zaak nr. 200607283/1) geldt als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving, moet worden aangemerkt als een opzettelijke verontrusting in de zin van artikel 10 van de Ffw."

ECLI:NL:RVS:2020:1125: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 23 juni 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM8836), geldt bij de uitleg van artikel 10 van de Flora- en faunawet als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving een opzettelijke verontrusting is in de zin van die bepaling. Het tijdelijk (doen) wegvluchten voor werkzaamheden naar een rustiger plek kan niet worden aangemerkt als opzettelijke verontrusting in de zin van deze bepaling. De Afdeling volgt deze interpretatie eveneens ten aanzien van het in het vierde lid van artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb neergelegde verbod van opzettelijke storing."

2.4 Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermten, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen

van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Flevoland een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten:

Zoogdieren

- Aardmuis
- Bosmuis
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Woelrat

Amfibieën

- Bastaardkikker
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of

6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **soorten van de Habitatrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
8. in het algemeen belang.

3 PLANGEBIED EN INGREEP

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied (201ha) is gelegen naast het trekkersveld III in de gemeente Zeewolde, Provincie Flevoland (figuur 1). Momenteel wordt de grond agrarisch gebruikt. De omgeving bestaat uit akkers met o.a. aardappelen, weilanden die begraasd worden door koeien, bosgebied en industriegebied. Het plangebied zelf bestaat uit boerenerven met daaromheen groenstroken en voornamelijk graslanden en een aantal akkers. Het plangebied wordt deels omgevormd tot industrieterrein "Trekkersveld IV" (zie oranje vlak in figuur 1). Deze ontheffingsaanvraag betreft echter alleen ingrepen in het overige deel (166 hectare) van het plangebied. Dit betreft het deel met de adressen Baardmeesweg 1, 3, 5 en 9. Voor eventueel benodigde ontheffingen op huisnummer 13 wordt in de toekomst apart aanvraag gedaan.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (blauwe kader) met 100m (paars) en 200m (rood) bufferzone rondom bebouwing. Het oranje vlak betreft het nieuw te realiseren industrieterrein Trekkersveld IV en behoort niet tot de mitigatie en compensatie opgave van Tulip.

3.2 Voorgenomen ingreep

3.2.1 Aanleiding

De voorgenomen ingreep betreft een buitenstedelijke activiteit met betrekking tot de bouw van een datacentrum waarbij het huidige plangebied een andere bestemming krijgt. Het deel van het plangebied dat wordt ontwikkeld als regulier bedrijventerrein heeft een omvang van ongeveer 35 hectare (zie figuur 1). Op de andere 166 hectare wordt een datacentrum gebouwd met ruimte voor wateropvang en een groenstrook.

Onderhavige rapportage heeft enkel betrekking op de genoemde beschermde soorten conform de Wnb.

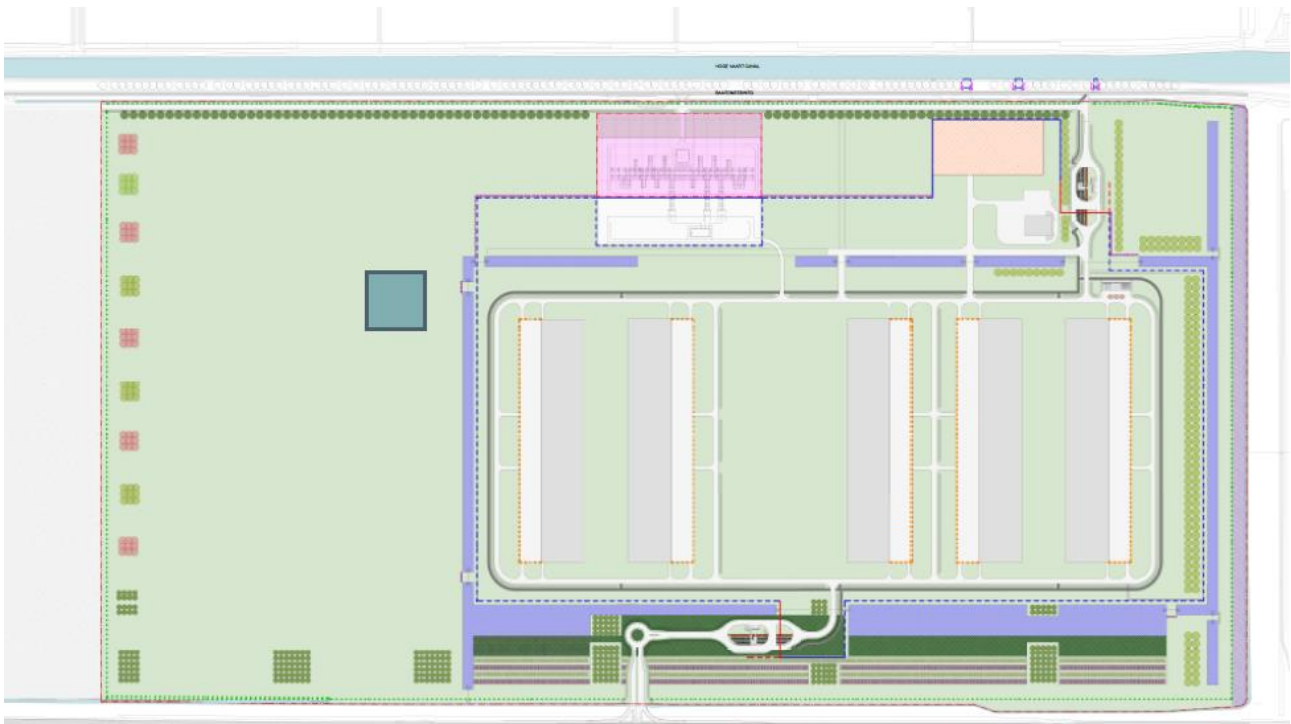
3.2.2 Wijze van uitvoering

De geplande werkzaamheden bestaan uit:

- Sloopwerkzaamheden: alle in het plangebied bebouwing worden gesloopt
- Grond wordt vegetatievrij gemaakt
- Bomen en struiken worden gekapt (alleen de houtsingel ten zuidwesten van het boerenerf aan Baardmeesweg 9 blijft intact)
- Bouwwerkzaamheden voor ontwikkelen van de campus met datacentrum
- Aanleggen ondergrondse hoogspanningsleiding (150kv), een onderstation en noodgeneratoren
- Aanleggen van buisleiding om geproduceerde warmte van het datacentrum af te voeren
- Graven en aanleggen van waterpartij voor realiseren van waterberging
- Aantal sloten en watergangen in het plangebied gedempt

Er is nog geen planning bekend van de werkzaamheden. Voor de nadere effectbepaling wordt ervan uitgegaan dat werkzaamheden jaarrond zullen plaatsvinden (worst-case). Werkzaamheden worden uitgevoerd conform het ecologisch werkprotocol.

Figuur 2: Schets van het geplande datacentrum.

3.2.3 Reikwijdte effecten

De effecten zijn enkel van invloed op het bestaande plangebied en de directe omgeving. De werkzaamheden omvatten de huidige bebouwing, groenstructuren en de huidige voedselrijke ruigte in het westelijk deel van het plangebied.

4 VOORKOMEN BESCHERMDE SOORTEN

4.1 Inleiding

Dit soortgericht onderzoek richt zich op de huismus, boerenzwaluw, gierzwaluw, kerkuil en vleermuizen. Overtreding van verbodsbepalingen voor andere soorten zijn reeds uitgesloten in de Quickscan Wet natuurbescherming (Arcadis, 2020). Bij dit onderzoek zijn de adressen Baardmeesweg 1, 3, 5 en 9 onderzocht. Toestemming voor de betreding van het perceel van Baardmeesweg 13 is niet verleend. Op dit adres heeft geen soortgericht onderzoek plaatsgevonden.

4.2 Methode onderzoek

Huisumus en boerenzwaluw

Voor de huismus en boerenzwaluw zijn voor een drietal erven vier gerichte veldbezoeken (op Baardmeesweg 1, 3, 5 en 9) uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen (tabel 1). Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd door ecologen van Arcadis conform de methodiek beschreven in het kennisdocument Huismus in het kader van de Wnb (BIJ12, 2017). Dit onderzoek zag er als volgt uit:

- Twee veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei;
- De onderzoeken werden uitgevoerd bij goede weersomstandigheden, namelijk droog weer;
- Bij deze onderzoeken is gezocht naar nestplekken van huismus of indicaties hiervan.

Tabel 1. Uitgevoerd veldonderzoek huismus.

Type onderzoek	Datum	Huisnummer	Starttijd	Weersomstandigheden
Huisumus	6-5-2020	1, 3, 5 en 9	08:00-11:30	Zonnig, 12 °C, 2 Bft
Huisumus	19-5-2020	1, 3, 5 en 9	08:00-11:30	Zonnig, 17 °C, 2 Bft
Huisumus	3-6-2020	1, 3, 5 en 9	08:00-11:30	Licht bewolkt, 20°C, 1 Bft
Huisumus	16-6-2020	1, 3, 5 en 9	08:00-11:30	Licht bewolkt, 18°C, 3 Bft

Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw zijn voor de erven gelegen aan de Baardmeesweg 1 (en 3), 5, en 9 drie gerichte veldbezoeken per erf uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen (tabel 2). Een deel van deze veldbezoeken is gedaan in combinatie met de veldbezoeken voor vleermuizen. De inventarisaties zijn uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw in het kader van de Wnb (BIJ12, 2017b) door ecologen van Ekoza.

Tabel 2. Uitgevoerd veldonderzoek gierzwaluw.

Type onderzoek	Datum	Huisnummer	Starttijd	Weersomstandigheden
Gierzwaluw	2-6-2020	1 en 3	20:45	Lichtbewolkt, 20°C, 1 Bft.
Gierzwaluw	3-6-2020	5	20:45	Overwegend bewolkt, 17°C, 3 Bft.
Gierzwaluw	4-6-2020	9	20:45	Bewolkt, 11°C, 1 Bft.
Gierzwaluw	23-6-2020	1, 3, 5 en 9	20:45	Sluierbewolking, 23°C, 2 Bft.
Gierzwaluw	6-7-2020	1 en 3	21:00	Half bewolkt, 15°C, 2 Bft.
Gierzwaluw	9-7-2020	9	21:00	Bewolkt, 16°C, 1 Bft (toenemend tot 3 Bft).
Gierzwaluw	10-7-2020	5	21:15	Half bewolkt, 14°C, 1 Bft.

Kerkuil

Voor de kerkuil zijn voor de erven gelegen aan de Baardmeesweg 1 (en 3), 5, en 9 drie gerichte veldbezoeken uitgevoerd (tabel 3). De inventarisaties zijn uitgevoerd conform het Kennisdocument Kerkuil in het kader van de Wnb (BIJ12, 2017c) door ecologen van Arcadis. Daarbij zijn alle schuren en opstallen op deze adressen gecontroleerd op sporen als (verse) braakballen en krijtsporen, veren en prooiresten. Bij de reeds bekende nestkast aan de Baardmeesweg nr. 9 is daarnaast gedurende 5 weken (25 juni-30 juli) een wildcamera geplaatst om activiteit vast te stellen. Tot slot is er contact geweest met de bewoners of waarnemingen van kerkuilen bekend zijn. Ondanks dat gedurende het onderzoek geen toestemming voor betreding van het perceel aan Baardmeesweg 13 is verleend, is wel met de bewoner gesproken over waarnemingen van kerkuilen.

Tabel 3. Uitgevoerd veldonderzoek kerkuil.

Type onderzoek	Datum	Sporencontrole schuren (nr.)	Tijd	Weersomstandigheden
Kerkuil	25-6-2020	9	20:30-00:30	Niet bewolkt, 25 °C, droog, 1 Bft.
Kerkuil	30-7-2020	1, (3),5 en 9	20:30-00:30	Niet bewolkt, 21 °C, droog, 1 Bft.
Kerkuil	20-8-2020	n.v.t.	20:45-00:00	Half bewolkt, 20 °C, droog, 1 Bft.

Vleermuizen

Voor de vleermuizen zijn voor de drie erven in het voorjaar per erf drie gerichte veldbezoeken uitgevoerd waarvan twee net na zonsondergang en een net voor zonsopgang om eventuele zomerverblijven en kraamverblijven in kaart te brengen (tabel 4). In het najaar zijn twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd net na zonsondergang om de paarverblijven in kaart te brengen en overwinteringsplaatsen vast te stellen. Onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform vleermuisprotocol 2017. Dit onderzoek ziet er als volgt uit:

Onderzoek naar kraamverblijfplaatsen & zomerverblijfplaatsen:

- Om deze goed te kunnen overzien is het onderzoeksgebied opgesplitst in drie deelgebieden, te weten de erven van Baardmeesweg 1 & 3, het erf van Baardmeesweg 5 en het erf van Baardmeesweg nummer 9;
- Per deelgebied bestaat het onderzoek uit één ochtendronde en twee avondrondes in de periode 15 mei t/m 15 juli;
- Tussen de verschillende rondes zit minimaal 10 dagen;
- De onderzoeken vinden plaats bij goede weersomstandigheden (conform vleermuisprotocol, 2017), namelijk voldoende warm weer, niet te sterke wind en droge weersomstandigheden;
- Bij dit onderzoek wordt gezocht naar kraamverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen of indicaties hiervan. Tevens wordt gekeken naar essentiële vliegroutes en foeragegebieden.

Onderzoek naar balts- en paarverblijfplaatsen:

- Twee rondes in de periode van 15 augustus t/m 30 september;
- Tussen de rondes zit minimaal 10 dagen;
- De onderzoeken vinden plaats onder goede weersomstandigheden (conform vleermuisprotocol, 2017), namelijk voldoende warm weer, niet te sterke wind en droge weersomstandigheden;
- Bij dit onderzoek wordt gezocht naar balts- en paarverblijfplaatsen of indicaties hiervan.

Tabel 4. Uitgevoerd veldonderzoek vleermuizen.

Type onderzoek	Datum	Huisnummer	Tijd	Zonsondergang/ zonsopkomst	Weersomstandigheden
Vleermuis	2-6-2020	1 & 3	21:45- 23:55	21:52	Lichtbewolkt, 20°C, 1 Bft.
Vleermuis	3-6-2020	5	20:45- 00:00	21:53	Overwegend bewolkt, 17°C, 3 Bft.
Vleermuis	4-6-2020	9	20:45- 23:55	21:54	Bewolkt, 11°C, 1 Bft.
Vleermuis	16-6- 2020	1, 3, 5 & 9	03:15- 05:20	05:18	Bewolkt, 18°C, 0-1 Bft.
Vleermuis	6-7-2020	1 & 3	21:00- 00:00	22:00	Half bewolkt, 15°C, 2 Bft.

Vleermuis	9-7-2020	9	21:00-00:00	21:58	Bewolkt, 16°C, 1 Bft (toenemend tot 3 Bft).
Vleermuis	10-7-2020	5	21:15-00:00	21:56	Half bewolkt, 14°C, 1 Bft.
Vleermuis	24-8-2020	9	21:45-23:45	20:43	Licht bewolkt, 17°C, 2 Bft
Vleermuis	24-8-2020	1, 3 & 5	23:50-01:50	20:43	Overwegend bewolkt, 14°C, 2 Bft.
Vleermuis	14-9-2020	9	22:00-00:00	19:54	Licht bewolkt, 19-18°C, 0 Bft
Vleermuis	15-9-2020	1, 3 & 5	00:00-02:00	19:54	Licht bewolkt tot helder, 18-16°C, 0 Bft

Steenmarter

Op 7 juli 2020 hebben Bob Hendrixx en Bas van den Dries, ecologen bij Arcadis, een steenmarter inspectie uitgevoerd op de Baardmeesweg 1, 3 en 5. Hierbij is gericht gezocht naar verblijfplaatsen van steenmarters, voetsporen, latrines en/of prooiresten.

Op 22 juli 2020 heeft Bob Hendrixx, ecoloog bij Arcadis, een steenmarter inspectie uitgevoerd op de Baardmeesweg 9. Hierbij is eveneens gericht gezocht naar verblijfplaatsen van steenmarters, voetsporen, latrines en prooiresten.

4.3 Resultaten

Huismus en boerenwaluw

Nestplekken

Op de erven zijn 94 nestplekken van huismus aangetroffen (tabel 5). De huismussen nestelen op balken en verlichting van schuren en stallen, en onder dakpannen. Bij deze nestplekken zijn zowel roepende dieren waargenomen als andere nest indicerende gedragingen (parende dieren, verslepen nestmateriaal, voeren van jongen). Alle nestplekken zijn beide rondes waargenomen. In totaal zijn 44 boerenwaluwnesten vastgesteld (tabel 5). Nestplekken van huismussen en boerenwaluwen zijn weergegeven op **Fout!**
Verwijzingsbron niet gevonden.A en B.

Foeragegebied

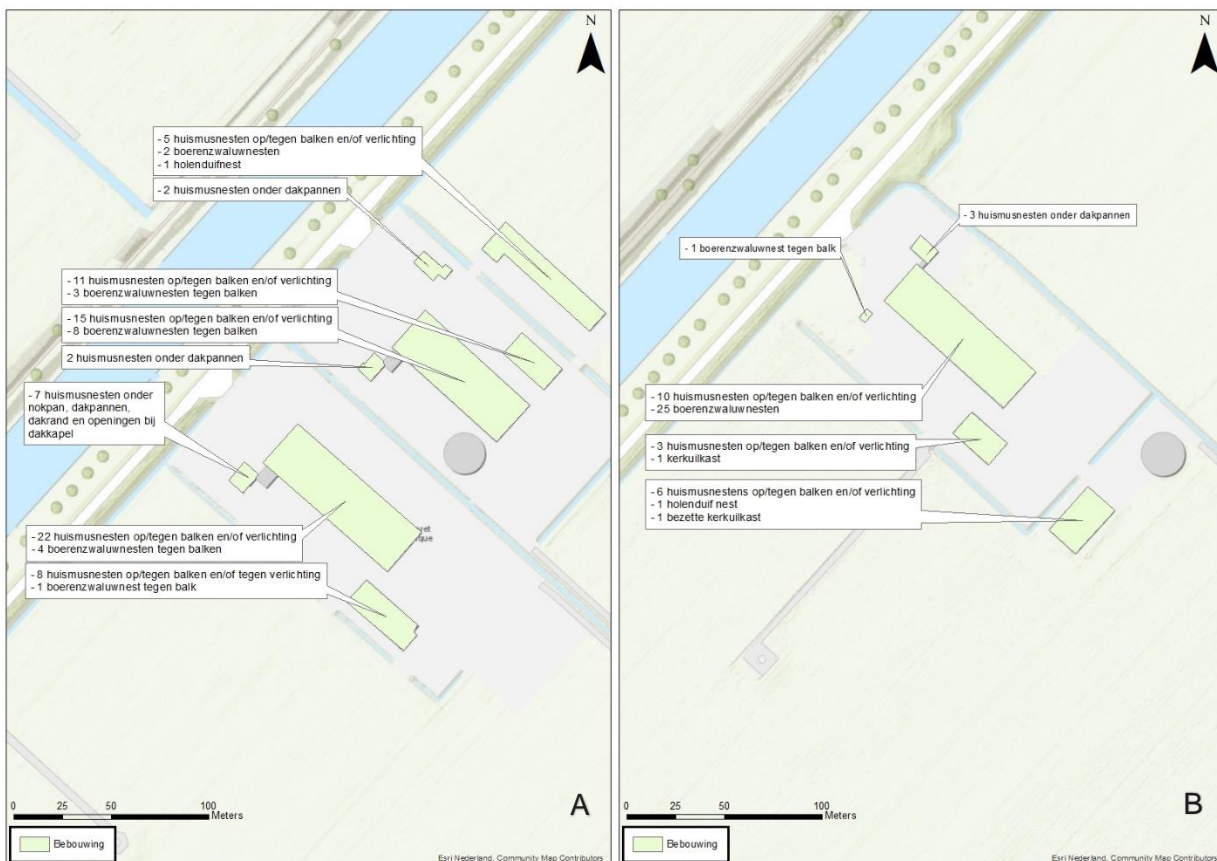
De omgeving van de bebouwing wordt gebruikt als foeragegebied, met name zaden in het koeienvoer wordt als voedsel gebruikt. Daarnaast worden struiken op het terrein als kwetterplek gebruikt. Op alle onderzochte adressen is vastgesteld dat het leefgebied van de huismussen zich volledig beperkt tot de erven.

De boerenwaluwen profiteren met name van de insecten als gevolg van de aanwezige koeien. Ook foerageerden ze boven de graslanden en langs het kanaal ten noorden van de erven. De vastgestelde boerenwaluwen zijn dus voor een groot deel afhankelijk van de erven voor hun voedsel en nestgelegenheid, maar kunnen ook buiten de erven naar voedsel zoeken.

Tabel 5. Resultaten onderzoek naar huismus en boerenwaluw per erf. In totaal zijn binnen het plangebied 94 huismusnesten, en 44 boerenwaluwnesten vastgesteld.

Adres	Gebouwen	Aantal huismusnesten	Aantal boerenwaluwnesten
Baardmeesweg 1, 3	Woning nr. 1	2	0
Baardmeesweg 1, 3	Woning nr. 3	2	0
Baardmeesweg 1, 3	Koeienstal 1	5	2
Baardmeesweg 1, 3	Koeienstal 2	15	8
Baardmeesweg 1, 3	Schuur	11	3

Baardmeesweg 1, 3	Totaal	35	13
Baardmeesweg 5	Woning nr. 5	7	0
Baardmeesweg 5	Koeienstal 1	22	4
Baardmeesweg 5	Schuur	8	1
Baardmeesweg 5	Totaal	37	5
Baardmeesweg 9	Woning nr. 9	3	0
Baardmeesweg 9	Koeienstal	10	25
Baardmeesweg 9	Schuur 1	3	0
Baardmeesweg 9	Schuur 2	6	0
Baardmeesweg 9	Paardenstal	0	1
Baardmeesweg 9	Totaal	22	26

Figuur 3. Resultaten inventarisatie huismus en boerenzwaluw bij Baardmeesweg 1, 3 en 5 (A) en Baardmeesweg 9 (B).

Gierzwaluw

Bij de veldbezoeken zijn op twee data, 4 juni en 10 juli, enkele gierzwaluwen waargenomen. Dit betrof foeragerende dieren, die overvlogen en geen binding met de boerderijen hadden. Er zijn geen nestlocaties van gierzwaluwen vastgesteld. Er zijn geen nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig op of bij de boerderijen aan de Baardmeesweg. Een (negatief) effect van de werkzaamheden op deze soort is uitgesloten.

Vleermuizen

Gewone en ruige dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis heeft verblijfplaatsen in gebouwen (o.a. spouwruimtes, dakruimtes, achter gevelbeplating). Hierbij heeft de gewone dwergvleermuis zeer kleine openingen nodig. Foerageren doet de gewone dwergvleermuis in tuinen, parken, bossen, bosschages en boven waterpartijen. De gewone dwergvleermuis gebruikt lijnvormige elementen zoals bomenrijen, waterpartijen en gebouwen om zich langs te verplaatsen.

De ruige dwergvleermuis is in Nederland vooral te vinden in halfopen, waterrijke landschappen met zowel vochtige loofbossen als coniferenbossen, parken, randen van steden, donkere gazons met solitaire bomen. Nabijheid van water is essentieel. De soort komt naast in bebouwing ook voor in oude bomen met holten.

Verblijfplaatsen

In de kraamperiode zijn 2 kraamverblijfplaatsen en 4 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld (zie figuur 4 en tabel 6). De kraamlocaties bevinden zich in de spouwmuren van de woonhuizen van Baardmeesweg 3 en Baardmeesweg 5. Het betreft 1 kolonie, die gedurende het kraamseizoen is verplaatst van nummer 5 naar nummer 3. Bij het uitvliegen zijn op 3 juni (bij nummer 5) tenminste 41 dieren geteld. Het aantal wordt geschat op 50-60 dieren. Tijdens de ochtendronde op 16 juni bleek de kolonie verhuisd te zijn naar nummer 3. Het aantal dieren is bij het ochtendzwermen niet vast te stellen. Bij de avondbezoeken in juli is gebleken dat de kolonie nog steeds aanwezig was op Baardmeesweg 3. Het aantal uitvliegende dieren lag op deze datum boven de 50, maar was niet exact vast te stellen. De reden hiervan is dat de vleermuizen aan beide zijden van het woonhuis uit de nok van het dak vlogen. Bij het tweede avondbezoek (10 juni) bleek de oude kraamlocatie nog bewoond te zijn door 3 vleermuizen. Dit wordt daarom gerekend als een nieuw zomerverblijf.

De andere zomerverblijfplaatsen zijn aangetroffen in het woonhuis van Baardmeesweg 1, in de spouwmuur van de aanbouw van Baardmeesweg 3 en tussen de betonblokken op het erf van Baardmeesweg 9.

Figuur 4. Links; Zomerverblijfplaatsen en kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis op Baardmeesweg 1, 3 en 5. Rechts; Zomerverblijfplaats (2 waarnemingen op verschillende data: 16 juni en 9 juli) op Baardmeesweg 9.

Het kraamverblijf in de woning van Baardmeesweg 3 lijkt tevens te fungeren als winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen (figuur 5). In de woningen van Baardmeesweg 1, 3 en 5 zijn paarverblijven van ruige dwergvleermuizen aanwezig (figuur 5). Bij deze laatste zelfs twee stuks.

Figuur 5: Paarverblijfplaatsen ruige dwergvleermuis Baardmeesweg 1, 3 en 5 en winterverblijfplaats gewone dwergvleermuis bij de woning van Baardmeesweg 3.

Foerageergebied:

In de kraamperiode zijn veel foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Belangrijke foerageerplekken zijn de schuren en loodsen op het erf, de mestputten achter de stallen en het kanaal en de bomenrij langs de Baardmeesweg. De vleermuizen jagen vrijwel niet in de stallen zelf. Dit beeld was bij alle veldbezoeken hetzelfde. Dit beeld was bij alle veldbezoeken hetzelfde. In de paarperiode werd er ook wel eens in de stallen gefoerageerd door gewone dwergvleermuizen.

Verder is er incidenteel een passerende rosse vleermuis en een ruige dwergvleermuis waargenomen zonder binding met het plangebied.

Vliegroutes:

De kraamkolonie en de andere vleermuizen in het plangebied maken van de bomenrij langs het kanaal en het kanaal gebruik om te jagen en als vliegroute, om van de verblijfplaatsen naar foerageergebieden te vliegen.

Tabel 6. Resultaten onderzoek naar vleermuizen per erf. De aantallen verblijven zijn per type per adres beschreven (GD= gewone dwergvleermuis; RD=Ruige dwergvleermuis). In totaal zijn 2 kraam-, 1 winter-, 4 zomer-, en 7 paarverblijven aangetroffen.

Adres	Gebouwen	Kraamverblijf GD	Winterverblijf GD	Zomerverblijf GD	Paarverblijf GD	Paarverblijf RD
Baardmeesweg 1, 3	Woning nr. 1	0	0	1	0	1
Baardmeesweg 1, 3	Woning nr. 3	1	1	1	0	1
Baardmeesweg 1, 3	Koeienstal 1	0	0	0	0	0
Baardmeesweg 1, 3	Koeienstal 2	0	0	0	0	0
Baardmeesweg 1, 3	Schuur	0	0	0	0	0
Baardmeesweg 1, 3	Totaal	1	1	2	0	2

Baardmeesweg 5	Woning nr. 5	1	0	1	0	2
Baardmeesweg 5	Koeienstal 1	0	0	0	0	0
Baardmeesweg 5	Schuur	0	0	0	0	0
Baardmeesweg 5	Totaal	1	0	1	0	2
Baardmeesweg 9	Woning nr. 9	0	0	0	1	0
Baardmeesweg 9	Koeienstal	0	0	0	0	0
Baardmeesweg 9	Schuur 1	0	0	1	1	0
Baardmeesweg 9	Schuur 2	0	0	0	1*	0
Baardmeesweg 9	Paardenstal	0	0	0	0	0
Baardmeesweg 9	Totaal	0	0	1	3	0

*Paarverblijf bevindt zich in een van de bomen tegenover schuur 2. Exacte locatie is onbekend.

Overige beschermde soorten

Kerkuil

Nestplaatsen

Op de Baardmeesweg 9 is in een kerkuilkast in de meest zuidelijke schuur een kerkuilnestplaats vastgesteld (tabel 7). Tijdens beide rondes is in de betreffende schuur een individu waargenomen. Uit de beelden van de wildcamera die gedurende 5 weken heeft gehangen blijkt dat het om een broedpaar van twee kerkuilen gaat. Uit communicatie met de bewoner is naar voren gekomen dat eerder dit jaar (2020) dit broedpaar een succesvol legsel heeft gehad waarvan de jonge individuen inmiddels uitgevlogen zijn. De grote hoeveelheid braakballen en krijtsporen in deze schuur bevestigt dit beeld.

In de noordelijker gelegen schuur bevindt zich ook een kerkuilkast maar tijdens het onderzoek is hier geen aanwezigheid vastgesteld. Gezien de afwezigheid van verse braakballen en krijtsporen in deze schuur is deze ook niet in gebruik. Mogelijk dat deze kast in het verleden incidenteel door hetzelfde broedpaar in sommige jaren in gebruik is genomen als alternatieve nestlocatie, in gebruik is als winterverblijfplek of als nestlocatie van een tweede legsel.

Figuur 6: Aanwezige nestplaats in de bezette kerkuilkast (groen) en de niet-bezette kerkuilkast (oranje) in de schuren aan de Baardmeesweg 9.

Tabel 7. Resultaten onderzoek naar kerkuil per erf. In totaal zijn binnen het plangebied drie locaties met kerkuilsporen aangetroffen, welke een verblijfplaats kunnen indiceren. Tevens zijn twee nestkasten vastgesteld, waarvan eentje in gebruik is als actieve nestplaats.

Adres	Gebouwen	Aantal kerkuilverblijven	Indicatie
Baardmeesweg 1, 3	Woning nr. 1	0	-
Baardmeesweg 1, 3	Woning nr. 3	0	-
Baardmeesweg 1, 3	Koeienstal 1	1	Sporen
Baardmeesweg 1, 3	Koeienstal 2	0	-
Baardmeesweg 1, 3	Schuur	1	Sporen
Baardmeesweg 1, 3	Totaal	2	
Baardmeesweg 5	Woning nr. 5	0	-
Baardmeesweg 5	Koeienstal 1	0	-
Baardmeesweg 5	Schuur	1	Sporen
Baardmeesweg 5	Totaal	1	
Baardmeesweg 9	Woning nr. 9	0	-
Baardmeesweg 9	Koeienstal	0	-
Baardmeesweg 9	Schuur 1	1	Kast, niet in gebruik
Baardmeesweg 9	Schuur 2	1	Kast in gebruik (nestplaats)
Baardmeesweg 9	Paardenstal	0	-
Baardmeesweg 9	Totaal	2	

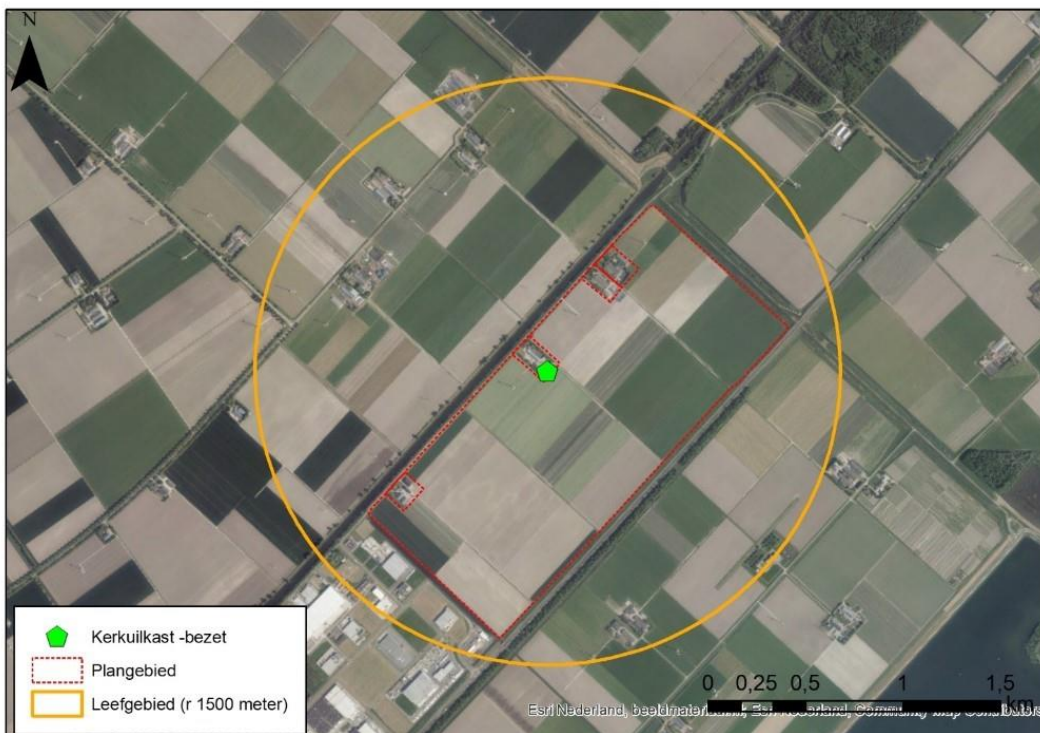
Foerageergebied

Met name de relatief kleine, extensieve en verruigde graslandjes en paardenweitjes direct rondom de percelen op de Baardmeesweg 1, 3, 5 en 9 zijn aantrekkelijk voor muizen en dienen dus als primair foerageergebied voor kerkuil (zie figuur 6 en figuur 7). De omliggende intensieve graslanden tussen Baardmeesweg 1 tot en met Baardmeesweg 13 vervullen echter ook een rol als essentieel foerageergebied gezien het beperkte oppervlak van de extensieve graslanden.

Op de percelen bevinden zich meerdere schuren (halfopen kapschuren) en opstallen die gebruikt worden als rust- en zitplaats door de kerkuil (blauw gemarkeerd in Figuur 5 en Figuur 6). In deze schuren zijn sporen aangetroffen bestaande uit verse braakballen, krijtsporen en veren. Naast de nestplaats in de schuur bij de Baardmeesweg 9 is er dus sprake van minimaal drie rustplaatsen in de drie schuren aan de Baardmeesweg 1 (,3) en 5.

Daarnaast bevinden zich op alle percelen boom- en houtsingels die als zit- en uitkijkpost dienen. Op alle percelen is met de bewoners gesproken die het beeld bevestigen dat de kerkuil sporadisch wordt waargenomen op het terrein. Daarbij gaven de bewoners van nummer 1 aan dat een aantal jaar geleden (onbekend hoe lang exact) eenmalig een broedend paar in de noordelijke hooi (kap)schuur heeft gezeten. Hoewel de schuren van nummer 13 in verband niet gecontroleerd konden worden in verband met ontbreken van toestemming voor betreding van het perceel, is met de bewoner gesproken die aangaf dat sporadisch een kerkuil óp de schuur zat maar nooit in de schuur.

Uitgaande van de aanwezige elementen die functies vervullen voor de kerkuil (enkele verruigde graslanden/paardenweitjes, grootschalige intensieve graslanden, veel enkele schuren en houtsingels) kan er vanuit worden gegaan dat het leefgebied van de aanwezige kerkuil minimaal 1.500 meter is. In zeer muizenrijke jaren zal dit kleiner zijn en in muizenarme jaren groter, maar het plangebied zal in alle gevallen volledig in het leefgebied van de kerkuil vallen.

Figuur 7: Indicatie van het leefgebied van de aanwezige kerkuilen aan Baardmeesweg 9.

Steenmarter

Op geen van de adressen zijn verblijfplaatsen, latrines of prooiresten vastgesteld die specifiek zijn voor steenmarter. Met name de boerderijen aan Baardmeesweg 5 en 9 zijn in het algemeen geschikt leefgebied zowel qua prooien als potentiële verblijfplaatsen. Er zijn relatief oude schuren aanwezig met nissen en spleten voor de soort om naar binnen en buiten te komen inclusief hooibergen en ruimten onder dakbedekkingen. Buiten op de erven zijn heggen en struwelen, groenstroken, greppels en bosjes aanwezig.

Doordat niet alle potentiële verblijfplaatsen bezocht konden worden vanwege het huidige agrarische gebruik van de boerderijen of veiligheid is aanwezigheid van de soort niet uit te sluiten. In dit deel van Flevoland is het aantal gevalideerde waarnemingen van steenmarter relatief beperkt. In totaal is 1 waarneming te vinden na een zoekopdracht op waarneming.nl, verspreidingsatlas en NDFF.

De bewoners van Baardmeesweg 5 geven aan wel eens een steenmarter te hebben waargenomen. Tijdens kerkuil onderzoek in 2020 heeft een ecooloog van Arcadis op dit adres ten zuidwesten van de noordelijke schuur een steenmarter waargenomen. Na de waarneming vluchtte de steenmarter het braamstruweel in (figuur 8).

Figuur 8. Waarneming steenmarter tijdens kerkuilenonderzoek 2020. Oranje stip is de plek van de waar de steenmarter is waargenomen. De oranje pijl geeft de vluchtroute van de steenmarter weer.

Kleine marterachtigen

Naar kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) is geen soortgericht onderzoek uitgevoerd. Kleine marterachtigen maken gebruik van heggen, hagen, struwelen en andere dichtbegroeide vegetatie om in te nestelen en te schuilen. Ze doen het dan ook goed in kleinschalig cultuurlandschap. Een dergelijke leefomgeving is in ieder geval op enkele van de boerenerven aanwezig. Binnen het plangebied is dus potentieel geschikt leefgebied aanwezig. Daarom zijn verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet uit te sluiten.

5 EFFECTBESCHRIJVING EN TOETSING

5.1 Effectbeschrijving

Huismus en boerenwaluw

Als gevolg van de sloop worden huidige nesten vernietigd en kunnen, indien er geen mitigerende maatregelen genomen worden, vaste rustplaatsen vernietigd worden, verstoringen plaatsvinden en kunnen dieren gedood of verwond worden. Ook gaat essentieel foerageergebied van de huismus en boerenwaluw verloren.

Vleermuizen

Als gevolg van de sloop worden huidige verblijfplaatsen vernietigd en kunnen, indien er geen mitigerende maatregelen genomen worden, vaste rustplaatsen vernietigd worden, verstoringen plaatsvinden en kunnen dieren gedood of verwond worden. In het plangebied is geen sprake van essentieel foerageergebied. Wel worden enkele vliegroutes vernietigd.

Kerkuil

Als gevolg van de sloop worden huidige nesten vernietigd en kunnen, indien er geen mitigerende maatregelen genomen worden, vaste rustplaatsen vernietigd worden, verstoringen plaatsvinden en kunnen dieren gedood of verwond worden. Ook gaat (een deel van het) essentieel foerageergebied van de kerkuil verloren.

Steenmarter

Als gevolg van de sloop worden huidige verblijfplaatsen vernietigd en kunnen, indien er geen mitigerende maatregelen genomen worden, vaste rustplaatsen vernietigd worden, verstoringen plaatsvinden en kunnen dieren gedood of verwond worden. Ook gaat (een deel van het) essentieel foerageergebied van de steenmarter verloren.

Kleine marterachtigen

Als gevolg van de sloop worden huidige verblijfplaatsen vernietigd en kunnen, indien er geen mitigerende maatregelen genomen worden, vaste rustplaatsen vernietigd worden, verstoringen plaatsvinden en kunnen dieren gedood of verwond worden. Ook gaat mogelijk (een deel van het) essentieel foerageergebied van kleine marterachtigen verloren.

5.2 Toetsing

In onderstaande tabel is per soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort (tabel 8):

Tabel 8: Beschermingscategorie van de relevante soorten

Beschermingscategorie	Soort/soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogels (met en zonder jaarrond beschermd nest), boerenwaluw
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen
Andere soorten zonder vrijstelling	Steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel
Andere soorten met vrijstelling	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Er geldt binnen de provincie Flevoland een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende soorten algemene zoogdieren en amfibieën (zie bijlage D). Deze zijn in de toetsing daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in paragraaf 4.5.3. De vrijgestelde soorten die mogelijk voorkomen in het plangebied zijn meerkikker, gewone pad, bruine kikker, bosmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, ree, veldmuis en vos.

In de onderstaande tabellen is per soort op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is nog geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

In Tabel 9 zijn de soortgroepen opgenomen die in het kader van de Vogelrichtlijn beschermd zijn en waar effecten op te verwachten zijn. Gelet op de effecten vindt mogelijk overtreding plaats artikel 3.1 lid 1, lid 2 en lid 4 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden is artikel 3.1 lid 3 (dit gaat over eierenrapen) van de Wnb niet van toepassing. Artikel 3.1 lid 4 is alleen van toepassing op de vogels met jaarrond beschermd nestplaatsen. Deze soorten kennen in vergelijking tot andere algemeen voorkomende vogels een daling in de populatie waardoor een verstoring van wezenlijke invloed kan zijn op de betreffende deelpopulatie. Verstoring van algemene vogels zoals merel en ekster heeft geen wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Tabel 9 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X			Werkzaamheden die betrekking hebben op het slopen/bouwen van gebouwen en weghalen van bomen en struikgewas. Ook kunnen de werkzaamheden gevolgen hebben voor akker of weiland broedende soorten.
Boerenwaluw	X	X		X	Werkzaamheden die betrekking hebben op het slopen/bouwen van gebouwen. Er zijn 35 nesten van boerenwaluw aangetroffen. Als deze nesten verdwijnen komt de gunstige staat van instandhouding in gevaar.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	X	X		X	Werkzaamheden die betrekking hebben op het slopen/bouwen van gebouwen en weghalen van bomen.

Verbodsbepalingen:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Als gevolg van de voorgenomen sloop worden dieren mogelijk gedood of verwond (overtreding Lid 1 art. 3.1), worden verblijfplaatsen vernietigd (overtreding Lid 2 art. 3.1) en worden dieren verstoord (overtreding Lid 4 art. 3.1).

In tabel 10 is de soortgroep opgenomen die in het kader van de Habitatrichtlijn beschermd is en waar effecten op te verwachten zijn. De voorgenomen werkzaamheden leiden mogelijk tot effecten op vleermuizen. Van deze soortgroep zijn mogelijk voortplantings- en/of rustplaatsen aanwezig

Tabel 10 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vleermuizen	X	X		X	Werkzaamheden die betrekking hebben op het slopen van de gebouwen en het weghalen van de bomen.

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling kunnen, indien verblijfplaatsen aanwezig zijn, dieren gedood worden (overtreding Lid 1 art. 3.5), dieren verstoord worden (overtreding Lid 2 art. 3.5) en worden de verblijfplaatsen vernietigd (overtreding Lid 4 art. 3.5).

In tabel 11 zijn de soortgroep opgenomen die in het kader van artikel 3.10 lid 1 van de Wnb beschermd zijn en waar effecten op te verwachten zijn. De voorgenomen werkzaamheden leiden mogelijk tot effecten op eekhoorns en steenmarters. Van deze soortgroep zijn mogelijk voortplantings- en/of rustplaatsen aanwezig.

Tabel 11: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten.

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Steenmarter	X	X		Werkzaamheden die betrekking hebben op het slopen van de gebouwen.
Bunzing, hermelijn en wezel	X	X		Werkzaamheden die betrekking hebben op de verwijdering van vegetatie (zoals heggen en struwelen).

Het is verboden om:
 a: opzettelijk te doden of te vangen;
 b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen
 c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

5.3 Vrijstellingen en gedragscode

De huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kerkuil, steenmarter en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) vallen niet onder een vrijstelling in de provincie Flevoland (zie tevens §2.4). Ook is er geen gedragscode waaronder de voorgenomen werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

5.4 Mitigerende en compenserende maatregelen en zorgplicht

5.4.1 Inleiding

In deze paragraaf zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de verbodsbepalingen zo veel als mogelijk te voorkomen en de compenserende maatregelen die nodig zijn om een aantasting van de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. Het toepassen van deze maatregelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is niet vrijblijvend. De Wnb schrijft namelijk voor dat een ontheffing alleen verleend kan worden als er geen andere bevredigende oplossing is en de staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Dat betekent dat als mitigatie in redelijkheid mogelijk is, dit ook verplicht is. Daarnaast zijn vaak ook nadere maatregelen noodzakelijk om tegemoet te komen aan de zorgplicht. Verder kan een ontheffing alleen verleend worden wanneer er geen gevolgen zijn voor de gunstige staat van instandhouding van de soort.

5.4.2 Natuurvrij maken

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden verblijfplaatsen van huismus, boerenwaluw, vleermuizen, kerkuil en steenmarter ontmoedigd. Op deze wijze wordt voorkomen dat dieren aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden en daardoor gedood en/of verwond worden. Voor het ontmoedigen van huismussen en vleermuizen worden twee opties gehanteerd, waarbij, afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek naar vleermuizen de meest gunstige optie gekozen wordt. Beide opties worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding. Eventueel aangetroffen dieren zullen door de begeleidend ecooloog verplaatst worden.

5.4.2.1 Optie 1: afdichten openingen (exclusion)

Bij deze optie worden openingen afgedicht en bij de aanwezigheid van vleermuizen worden exclusion flaps toegebracht om te zorgen dat eventueel nog aanwezige vleermuizen het plangebied kunnen verlaten. Deze optie van ontmoedigen wordt voor vleermuizen toegepast als de locatie van invliegopening exact bekend is. Het ontmoedigen bestaat uit:

Huisumus

- Afdichten openingen dakranden en kopgevels of andere openingen
 - Hierbij wordt voorafgaand door de begeleidend ecooloog en aannemer gecontroleerd welke openingen aanwezig zijn en welke afgedicht moeten worden;

- Het afdichten gebeurt minimaal 1 uur na zonsopkomst en bij voldoende warm weer zodat er geen huismussen ingesloten raken;
- Het afdichten wordt uitgevoerd in september/oktober, buiten het broedseizoen van huismussen en andere broedvogels.

Vleermuizen

- Aanbrengen van exclusion flaps bij openingen die toegang geven tot verblijfplaatsen. Deze exclusion flaps zorgen ervoor dat vleermuizen het pand kunnen verlaten maar niet terug de verblijfplaatsen in kunnen;
- De betreffende openingen verder afdichten met pur;
- De ontmoediging dient minimaal drie dagen voor aanvang van de sloop te worden aangebracht. In deze drie dagen dienen de weersomstandigheden gunstig te zijn (voldoende warm, droog weer);
- De ontmoediging wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare periodes (september/oktober, vóór de winterslaapperiodes van vleermuizen).

Kerkuil en boerenwaluw

Bij deze optie wordt toegang tot de bebouwing, zoals de deuren van schuren, gesloten. Voor de boerenwaluwen wordt dit gedaan in september. Op dat moment is het grootste deel van de boerenwaluwen al onderweg naar Afrika. Voor de kerkuilen worden de deuren van schuur waarin de nestkast zich bevindt rond hetzelfde moment gesloten, wanneer een laatste (najaars-)broed is uitgesloten door een kerkuil expert. Voor de overige verblijfplaatsen waar de opening van kerkuil nesten zich aan de buitenkant van de schuur bevindt is afsluiten van deze openingen voldoende.

5.4.2.2 Optie 2: Strippen van de bebouwing

Bij deze optie wordt de bebouwing dusdanig gestript dat achterliggende ruimtes bloot komen te liggen en hierdoor ongeschikt worden als verblijfplaats voor bijvoorbeeld huismussen en vleermuizen. Deze optie wordt toegepast als de locatie van invliegopening niet exact bekend is. De ontmoediging ziet er als volgt uit:

- De golfbeplating wordt handmatig verwijderd;
- Het buitenblad van de gevels worden grotendeels op aanwijzing van de begeleidende ecooloog verwijderd zodat tocht in achterliggende ruimte komt;
- De ontmoediging dient minimaal drie dagen voor aanvang van de sloop te worden uitgevoerd. In deze drie dagen dienen de weersomstandigheden gunstig te zijn (voldoende warm, droog weer);
- Het strippen begint minimaal 1 uur na zonsopkomst zodat huismussen de dakruimte hebben verlaten.

Optie 2 wordt alleen toegepast wanneer er geen mogelijkheid tot exclusion bestaat.

5.4.3 Tijdelijke verblijfplaatsen

Ter vervanging van de huidige verblijfplaatsen zullen voor enkele soorten tijdelijke voorzieningen geplaatst worden. Deze zullen geplaatst worden in speciaal daarvoor in te richten leefgebieden binnen het plangebied (zie bijlage E). Voor paarverblijven van de gewone dwergvleermuis worden op zeer korte termijn reeds enkele tijdelijke kasten opgehangen. Voor soorten kerkuil, steenmarter (en kleine marterachtigen) en boerenwaluw wordt direct ingezet op de permanente compensatie, zonder tijdelijke tussenvorm. De mogelijkheden voor het plaatsen van tijdelijke verblijfplaatsen voor deze soorten zijn namelijk beperkt. Deze zullen dan ook niet beschreven staan in deze paragraaf, maar in die van permanente verblijfplaatsen (zie 5.4.4).

Huismus

Type *NK MU 06* van VivaraPro (of een vergelijkbaar model) kan geplaatst worden als tijdelijke verblijfplaats voor de huismus. Voor de plaatsing worden de hieronder benoemde eisen gesteld.

Tabel 12. Eisen plaatsing NK MU 06 huismuskast.

Huismussenkast	Informatie
Type Kast	Vivara Pro, type NK MU 06
Aantal:	188
Hoogte:	Minimaal 2,5 meter hoog
Orientatie:	Bijvoorkeur niet op zuiden, tenzij in schaduw geplaatst wordt
Uitvliegroute	Vrij van obstakels zoals takken en/of struiken

Huismuskast NK MU 06

Huismentil

Uitvoeringseisen:

Bij het plaatsen dient met de volgende zaken rekening gehouden te worden:

- Er moeten meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden worden waarbij de nestkasten minimaal 50 cm uit elkaar hangen;
- De minimale broedruimte is 15 x 8 cm;
- De kasten moeten vlak onder de dakrand geplaatst worden zodat ze in de schaduw liggen (en het niet te heet wordt op een warme zomer dag);
- De kasten moet voldoende duurzaam zijn;
- De kasten mogen niet te bereiken zijn door roofdieren;
- Openstaande ramen en deuren mogen de uitvliegroute niet blokkeren;
- De kasten worden voor 1 juni 2021 geplaatst

Wanneer geen gebouwen aanwezig zijn om deze kasten aan te hangen, kunnen als alternatief mussentillen geplaatst worden.

Vleermuizen

Type vleermuiskast zomer-/balts-/paarverblijf:

Type VK MP 04 van VivaraPro (of een vergelijkbaar model) kan geplaatst worden als tijdelijke verblijfplaats voor de gewone of ruige dwergvleermuis. Voor de plaatsing worden de hieronder benoemde eisen gesteld.

Tabel 13. Eisen plaatsing VK MP 04 vleermuiskast.

Vleermuizenkast zomer-/balts-/paarverblijf	Informatie
Type Kast	Vivara Pro VK MP 04
Aantal:	44
Hoogte:	Minimaal 2,5 meter hoog
Verlichting:	Er mag geen rechtstreeks licht zoals straatverlichting op kast schijnen
Orientatie:	Meerdere windrichtingen
Uitvliegroute	Vrij van obstakels zoals takken en/of struiken

Vleermuiskast VK MP 04

Uitvoeringseisen:

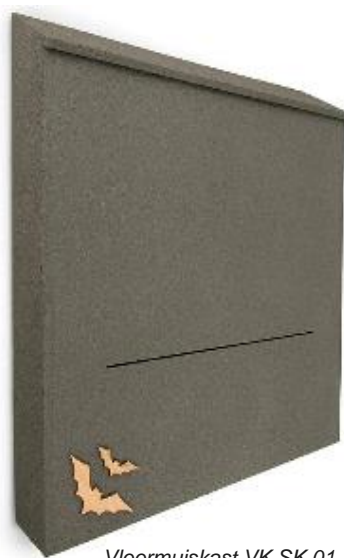
Bij het plaatsen dient met de volgende zaken rekening gehouden te worden:

- De kasten dienen aan de gevels van het pand opgehangen te worden;
- De kasten dienen in verschillende windrichtingen geplaatst te worden om zoveel mogelijk variatie te bieden;
- Er mag geen rechtstreekse kunstmatige verlichting (zoals straatverlichting) op de kast schijnen;
- De kasten dienen minimaal 2,5 meter hoog geplaatst te worden, en indien mogelijk minimaal 3 meter;
- De kasten mogen geen openingen in de gevel of dakrand afdichten;
- De directe omgeving van de kast (uitvliegroute van de vleermuis) dient vrij te zijn van takken, struiken of andere obstakels. Er moet minimaal 3 meter uitvliegruimte zijn;
- De exacte locaties zijn weergegeven in Bijlage E;
- De tijdelijke paarverblijfkasten voor de gewone dwergvleermuis worden voor half februari 2021 geplaatst.
- De tijdelijke zomerverblijfkasten voor de gewone dwergvleermuis worden voor begin juni 2021 geplaatst.
- De tijdelijke paarverblijfkasten voor de ruige dwergvleermuis worden voor half augustus 2021 geplaatst.

Type vleermuiskast kraamkast

Type VK SK 01 van VivaraPro (of een vergelijkbaar model) kan geplaatst worden als tijdelijke verblijfplaats voor de gewone of ruige dwergvleermuis. Voor de plaatsing worden de hieronder benoemde eisen gesteld.

Vleermuizenkast kraamverblijf	Informatie
Type Kast	Vivara Pro VK SK 01
Aantal:	8
Hoogte:	Minimaal 2,5 meter hoog
Verlichting:	Er mag geen rechtstreeks licht zoals straatverlichting op kast schijnen
Orientatie:	Zuid, zuidwestkant
Uitvliegroute	Vrij van obstakels zoals takken en/of struiken

Vleermuiskast VK SK 01

Uitvoeringseisen:

Bij het plaatsen dient met de volgende zaken rekening gehouden te worden:

- De kasten dienen in zoveel mogelijk in een zuidelijke richting geplaatst te worden zodat deze zo goed mogelijk kunnen opwarmen in de zomer;
- Er mag geen rechtstreekse kunstmatige verlichting (zoals straatverlichting) op de kast schijnen;
- De kasten dienen minimaal 2,5 meter hoog geplaatst te worden, en indien mogelijk minimaal 3 meter;
- De kasten mogen geen openingen in de gevel of dakrand afdichten;
- De directe omgeving van de kast (uitvliegroute van de vleermuis) dient vrij te zijn van takken, struiken of andere obstakels. Er moet minimaal 3 meter uitvliegruimte zijn;
- De tijdelijke kraam-(en winter-) verblijfkasten voor de gewone dwergvleermuis worden voor half mei 2021 geplaatst.

Uitvoering tijdelijke mitigatie

Enkele tijdelijke zomer- (4) en paarverblijfplaatsen (12) voor de gewone dwergvleermuis worden op 4 maart 2021 geplaatst in the boomsingel aan Baardmeesweg 9. Hiervoor waren in eerste instantie paalkasten gepland, maar is toch besloten een bomenrij intact te laten. Wegens de ecologische meerwaarde van deze bomen t.o.v. de paalkasten (de bomenrij huisvest insecten welke dienen als voedselbron voor vleermuizen,

en maakt deel uit van een vliegroute), is besloten alsnog kasten aan deze bomen te plaatsen, wat een lichte vertraging in het proces heeft veroorzaakt.

Overige tijdelijke zomerverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis (12) en tijdelijke paarverblijfplaatsen voor de ruige dwergvleermuis (16) worden voor 1 juni 2021 geplaatst. Voor de exacte vorm (aan gebouw of op palen/tillen) en locaties voor de vleermuisverblijven en huismusnesten, zie bijlage E.

5.4.4 Permanente verblijfplaatsen

In de nieuwe situatie binnen het plangebied worden nieuwe verblijfplaatsen aangebracht om de oude te vervangen. De vereisten van de wijze waarop en de vorm waarin zij aangebracht worden staan hieronder per soort(groep) vermeld. Voor vrijwel alle soorten worden ook aanpassingen gemaakt in het leefgebied, om deze ook na de werkzaamheden geschikt te maken voor de ondergenoemde soorten. Een gedetailleerde beschrijving van de vorm en locatie van de permanente verblijfplaatsen en nieuw aan te leggen leefgebied is te lezen in bijlage E.

5.4.4.1 Compensatie voor huismussen

Om de huismusnesten te compenseren worden nieuwe schuren gebouwd. Deze schuren worden voorzien van voldoende verblijfsmogelijkheden voor huismussen. Hierbij wordt gedacht aan de volgende criteria:

- Om toegang te geven tot schuilgelegenheden in de schuren, worden schuilplaatsen aangebracht in de vorm van: neststenen of dakruimte.
- Om de dakruimte toegankelijk te maken dient er geen vogelschroot te worden toegepast of dient vogelschroot pas onder de derde rij dakpannen (vanaf dakgoot gezien) geplaatst te worden zodat de onderste twee rijen dakpannen bereikbaar zijn voor huismussen;
- De dakruimte (ruimte onder dakpannen en dakbeschot) is minimaal 3 cm hoog;
- Opening vanuit de dakgoot is 3 tot 5 cm hoog;
- De gehele lengte van het dak moet toegankelijk zijn voor huismussen.

De schuren worden multifunctioneel ingericht, waardoor deze ruimte bieden voor zowel huismussen, boerenzwaluwen en vleermuizen. Voor meer details over deze schuren, zie bijlage E.

5.4.4.2 Compensatie voor boerenzwaluwen

Om de boerenzwaluwen te compenseren worden nieuwe schuren gebouwd. Deze schuren worden voorzien van voldoende verblijfsmogelijkheden voor boerenzwaluwen. Hierbij wordt gedacht aan de volgende criteria:

- Om toegang te geven tot schuilgelegenheden in de schuren, krijgt de schuur een open ingang, al of niet met deuren, waarlangs boerenzwaluwen naar binnen en naar buiten kunnen vliegen;
- Schuren worden voorzien van houten steunbalken, waaraan en waarop nesten gebouwd kunnen worden;
- Aan dezelfde balken worden kunstmatige boerenzwaluwnesten geplaatst;

De schuren worden multifunctioneel ingericht, waardoor deze ruimte bieden voor zowel huismussen, boerenzwaluwen en vleermuizen. Voor meer details over deze schuren, zie bijlage E.

5.4.4.3 Compensatie voor kerkuil

Ter compensatie voor het verdwijnen van een nestplaats en een drietal verblijfplaatsen van de kerkuil, worden alternatieve nestplaatsen in de omgeving als volgt aangeboden:

- Er worden zes nestkasten geplaatst in de omgeving
- Bij voorkeur binnen het huidige territorium van de kerkuil; dat wil zeggen, in een straal van ca. 1500 meter;
- De kasten worden bij voorkeur geplaatst in boerenschuren, waarbij voor de kerkuil toegankelijke ingangen aanwezig zijn, of;
 - wanneer dergelijke ingangen ontbreken, kunnen deze worden aangebracht;
 - wanneer het plaatsen in schuren niet mogelijk is, kunnen kasten aan de buitenwand van de schuur geplaatst worden;
 - wanneer geen geschikte schuren aanwezig zijn kan gezocht worden naar schuren buiten een straal van 1500 meter;

- wanneer geen geschikte schuren aanwezig zijn kunnen nestpalen geschikt voor kerkuilen worden geplaatst binnen een straal van 1500 meter.

5.4.4.4 Compensatie voor vleermuizen

Om de vleermuisverblijven te compenseren worden nieuwe schuren gebouwd. Deze schuren worden voorzien van voldoende verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen. Hierbij wordt gedacht aan de volgende criteria:

- Om toegang te geven tot schuilgelegenheden in de schuren, worden schuilplaatsen aangebracht in de vorm van:
 - Een entreesteen (Vivara Pro) in te metselen of;
 - Een spouwruimte van minimaal 2,5cm breed, met stootvoegen van minimaal 2,5 cm breed en circa 4 – 5 cm hoog;
- De invliegopeningen dienen minimaal 2,5 meter hoog geplaatst te worden;
- Er wordt geen directe verlichting op invliegopeningen en/of vliegrouetes (struiken en bomen rondom de verblijfplaats) geplaatst;
- De uitvliegopening wordt vrij gemaakt van van obstakels zoals takken en bomen;
- Voor elk type verblijfplaats wordt een geschikt alternatief aangeboden.

De schuren worden multifunctioneel ingericht, waardoor deze ruimte bieden voor zowel huismussen, boerenzwaluwen en vleermuizen. Voor meer details over deze schuren, zie bijlage E.

5.4.4.5 Compensatie voor steenmarter en kleine marterachtigen

In de nieuw op te leveren oppervlakten alternatief leefgebied zullen de volgende elementen worden verwerkt welke een rol kunnen vervullen in de leefwijze van steenmarters en andere (kleine) marterachtigen:

- Er worden marterhopen aangebracht in vorm van stapels houten balken en dode takken
 - Een marterhoop wordt al of niet voorzien van een steenmarterkast om te kunnen fungeren als mogelijke nestverblijf;
 - Er worden meerdere houtrillen en ruigtes aangebracht waarlangs marters zich verschuilen en ongezien kunnen voortbewegen. Tevens biedt dit verblijfplaatsen. Eventueel worden steenmarterkasten in de houtrillen geplaatst.

5.4.5 Zorgplicht

In de houtsingel ten zuid westen van de Baardmeesweg 9 is een vossenhol aanwezig. De vos is vrijgesteld in de provincie Flevoland. Wel geldt de zorgplicht. In het kader van de zorgplicht worden de volgende maatregelen genomen:

- Behoud van het vossenhol en de bijbehorende houtsingel
- Werken buiten de voortplantingsperiode (maart – augustus) in de nabijheid (<50 meter) van het vossenhol om zo verstoring en verlaten van de jongen te voorkomen.

5.5 Resteffecten

In §5.4 zijn de mitigerende maatregelen beschreven. Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden worden deze uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, zodat een juiste uitvoering van maatregelen gegarandeerd is.

Als gevolg van het toepassen van de maatregelen zal een deel van de in §5.2 beschreven mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen worden voorkomen. Het is echter niet mogelijk alle overtredingen te voorkomen, zodat voor een aantal soorten een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wnb noodzakelijk is om het project te mogen uitvoeren. In de onderstaande tabellen is weergegeven welke overtredingen niet door mitigatie kunnen worden voorkomen.

Tabel 14 Overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
-------	-------	-------	-------	-------	----------------

Huismus		X			Sloop, voorgenomen werkzaamheden en ontmoediging
----------------	--	---	--	--	--

Verbodsbepalingen:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat huismussen aanwezig kunnen zijn in de verblijfplaats tijdens de werkzaamheden. Hierdoor wordt voorkomen dat huismussen gedood en/of verwond worden en wordt overtreding op Lid 1 van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming afdoende gemitigeerd. Doordat verblijfplaatsen nog steeds vernietigd worden, is er nog steeds sprake van overtreding van Lid 2 van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Ook kunnen de ontmoedigende maatregelen een verstorend effect hebben. De huismus wordt immers gedwongen tijdelijk een andere verblijfplaats op te zoeken. Bij deze mitigerende maatregelen juist met als doel om negatieve effecten te verkleinen uitgevoerd in de minst gevoelige periode, is er geen sprake van opzettelijk verstoren. Doordat buiten het broedseizoen gewerkt wordt is verstoring niet van wezenlijke invloed.

Tabel 15 Overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrictlijn

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Gewone dwergvleermuis		X		X	Sloop, voorgenomen werkzaamheden en ontmoediging
Ruige dwergvleermuis		X		X	Sloop, voorgenomen werkzaamheden en ontmoediging

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat vleermuizen aanwezig kunnen zijn in de verblijfplaats tijdens de werkzaamheden. Hierdoor wordt voorkomen dat vleermuizen gedood en/of verwond worden en wordt overtreding op Lid 1 van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming afdoende gemitigeerd. Doordat verblijfplaatsen nog steeds vernietigd worden, is er nog steeds sprake van overtreding van Lid 4, artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Ook kunnen de ontmoedigende maatregelen verstorend werken. De vleermuizen worden immers gedwongen tijdelijk een andere verblijfplaats op te zoeken. Dit betreft echter minder erge verstoring dan verstoring tijdens de werkzaamheden als er geen ontmoediging plaats vindt en hiermee wordt wel voorkomen dat ze gedood worden. Bij deze mitigerende maatregelen juist met als doel om negatieve effecten te verkleinen uitgevoerd in de minst gevoelige periode, is er geen sprake van opzettelijk verstoren. Overtreding op Lid 2 van artikel 3.5 is daardoor echter nog steeds niet voorkomen.

5.6 Conclusies en vervolg

Ten behoeve van de sloop en het verdwijnen van boerenerven en de nieuwbouw van een datacenter is in 2020 soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Nagenoeg al de werkzaamheden kunnen verstorend of dodend/vernielend werken.

Huismus

Er zijn 94 jaarrond beschermde verblijfplaatsen van huismus aangetroffen en essentieel leefgebied van de soort verdwijnt compleet. Daarom dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te zijn verleend voordat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Boerenwaluw

Er zijn 44 nestplekken van boerenwaluw aangetroffen. Omdat niet alleen de mogelijkheid tot nestelen verdwijnt, maar ook het gros van het essentiële leefgebied weegt de situatie ecologisch zwaarder en zijn daarom de nesten jaarrond beschermd. Voor de effecten op deze soort dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te zijn verleend voordat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Kerkuil

Er is één nestplaats en drie daarbij horende rustplaatsen van kerkuil aangetroffen. Deze en het omliggende essentiële leefgebied zal als gevolg van het voornemen verdwijnen. Daarom dient een ontheffing op de Wet

natuurbescherming te zijn verleend en daarbij horende maatregelen tijdig te worden uitgevoerd voordat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Gewone dwergvleermuis

Van de gewone dwergvleermuis zijn 2 kraam-, 1 winter-, 4 zomer- en 3 paarverblijfplaatsen gevonden. Met de onderzoeksinspanning, zoals die in het Vleermuisprotocol 2017 (NGB, 2017) is voorgeschreven, is de exacte locatie een van de paarverblijfplaatsen, anders dan van de zomer- en kraamverblijven, niet aan te geven. Voor de wetgeving maakt dit geen verschil. Vanwege het aantreffen van kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen in de te slopen bebouwing en bomen, dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te zijn verleend.

Ruige dwergvleermuis

Van de ruige dwergvleermuis zijn 4 paarverblijfplaatsen gevonden. Vanwege het aantreffen van paarverblijfplaatsen in de te slopen bebouwing, dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te zijn verleend.

Steenmarter

Met zekerheid is vastgesteld dat een deel van het plangebied onderdeel uitmaakt van het territorium van de steenmarter. Waarschijnlijk zijn op de erven een netwerk aan (vaste) rustplaatsen aanwezig. De exacte locatie van de verblijfplaatsen zijn niet aan te geven. Voor de wetgeving maakt dit geen verschil. Vanwege de aanwezigheid van verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing, dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te zijn verleend.

Kleine marterachtigen

Naar kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) is geen soortgericht onderzoek uitgevoerd. Vanwege de niet uit te sluiten aanwezigheid van verblijfplaatsen op de erven binnen het plangebied, dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te zijn verleend.

6 ONTHEFFINGSAANVRAAG WNB

6.1 Inleiding

Het project Tulip vraagt een ontheffing Wnb aan voor Baardmeesweg 1-9 in Zeewolde. De aanvraag geldt voor de periode van september 2021 tot en met september 2024, conform de voorgenomen planning en rekening houdend met een uitlooperperiode. Het gaat daarbij om:

- Huismus, boerenzwaluw en kerkuil; artikel 3.1 lid 2 en artikel 3.1 lid 4 (verstoren en vernietigen van nestplekken);
- Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel; artikel 3.5 lid 2 en artikel 3.5 lid 4 (verstoren en vernietigen van verblijfplaatsen);

Onderstaande paragrafen geven de onderbouwing van het gebrek aan alternatieven, de wettelijke belangen en de garantie van de staat van instandhouding.

6.2 Alternatievenafweging

Zoals beschreven in §5.4 is middels een aantal mitigerende maatregelen een deel van de potentiële overtredingen van de verbodsbepalingen voorkomen. Voor het voorkomen van de resterende overtredingen bestaat geen andere bevredigende oplossing. Andere denkbare oplossingen staan de uitvoering van het project namelijk in de weg. De alternatieven overweging wordt hieronder toegelicht.

6.2.1 Alternatieve planning

De werkzaamheden starten in september/oktober 2021. Deze periode is buiten het broedseizoen van de huismus en voor de winterslaapperiode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Het starten van de werkzaamheden op een andere periode van het jaar leidt er toe dat verstoring plaats vindt in één van de kwetsbare periodes van de beschermde soorten (winterslaap van vleermuizen in de periode november t/m maart en broedseizoen van de huismus in de periode maart t/m augustus). Door te ontmoedigen en te starten in september/oktober hebben de huismus en gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis voldoende tijd om uit te wijken naar alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving zonder dat deze daar een zeer ernstige verstoring van ondervindt (wat bij starten in de winterperiode of broedseizoen) wel kan gebeuren.

6.2.2 Alternatieve werkwijze

Om plaats te maken voor het datacentrum, zullen de boerderijen gesloopt moeten worden. Er is gekeken of het datacentrum elders geplaatst zou kunnen worden zodat sloop niet plaats zou hoeven vinden, maar dit bleek niet mogelijk.

6.2.3 Alternatieve locatie

De werkzaamheden zijn aan de betreffende specifieke locatie gebonden.

6.3 Wettelijke belangen

De ontheffing wordt aangevraagd *“in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”* en *“in belang van in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid”* Onderstaand wordt de onderbouwing van deze belangen toegelicht.

6.3.1 Openbaar belang van sociale aard

Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen, scholen en kindercentra is één van de speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van de overheid (bron: www.rivm.nl). Door de grootschalige woningverbetering zullen de woningen technisch in betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn. Door

isolatie van woningen en het verbeteren van de ventilatie kunnen enerzijds de energielasten sterk verlaagd worden en anderzijds het comfort en het binnenmilieu verbeterd worden.

Door de huidige woningen te renoveren naar energiezuiniger woningen, draagt Rutges Vernieuwt daarnaast bij aan het vertragen van de klimaatverandering en het bevorderen van de biodiversiteit door het realiseren van aanvullende verblijfplaatsen voor vogels. Klimaatverandering kan leiden tot belangrijke economische schade als gevolg van:

- zeespiegelstijging met risico op overstromingen en verzilting;
- vergroting weersextremen (extreme regenval en langere droogteperiodes);
- beperkingen in zoetwatervoorzieningen;
- toenemend risico op (infectie)ziekten en plagen;
- bedreiging van de energievoorziening.

Door de verduurzaming van de bestaande panden wordt een reductie in CO₂-uitstoot en daarmee een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen gerealiseerd. Door de aanpak wordt een substantiële bijdrage geleverd aan het beperken van klimaatverandering. Het beperken van de (gevolgen van) klimaatverandering dient derhalve een groot maatschappelijk openbaar belang en draagt bij aan de volksgezondheid.

Conclusie:

Concluderend wordt een verduurzaming van het bestaande pand gerealiseerd. Het gerenoveerde pand zal technisch in een betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn. Met de herontwikkeling worden aspecten als ventilatie, sterke verlaging van energielasten, comfort en binnenmilieu aangepakt. Het project draagt daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid door de woningen dusdanig te verbeteren dat vocht en tocht in huis worden beperkt.

6.3.2 Gunstige staat van instandhouding

De werkzaamheden hebben maar invloed op een klein deel van de populatie van de aanwezige soorten. Om die reden hebben de werkzaamheden geen effect op de staat van instandhouding van de soorten. De mitigatie maatregelen die genomen worden tijdens de uitvoering borgen dat de staat van instandhouding van soorten niet verslechtert. Dit gebeurt enerzijds door het nemen van mitigerende maatregelen, anderzijds door monitoring, evaluatie en, indien nodig, aanpassing van de maatregelen. De negatieve effecten worden zoveel mogelijk gemitigeerd door nieuwe (permanente) verblijfplaatsen aan te bieden. Daarnaast zorgen de gehanteerde protocollen en kwaliteitsborging ervoor dat alle mitigerende maatregelen goed worden uitgevoerd en er direct gereageerd kan worden op nieuwe situaties of ontwikkelingen. Hiermee is afdoende zicht op een ontheffing Wnb ten behoeve van de herontwikkeling van het projectgebied met de afgegeven planning.

Hieronder is een korte beschrijving gegeven van de staat van instandhouding van de soorten waarvoor ontheffing voor gevraagd wordt.

6.3.2.1 Huismus

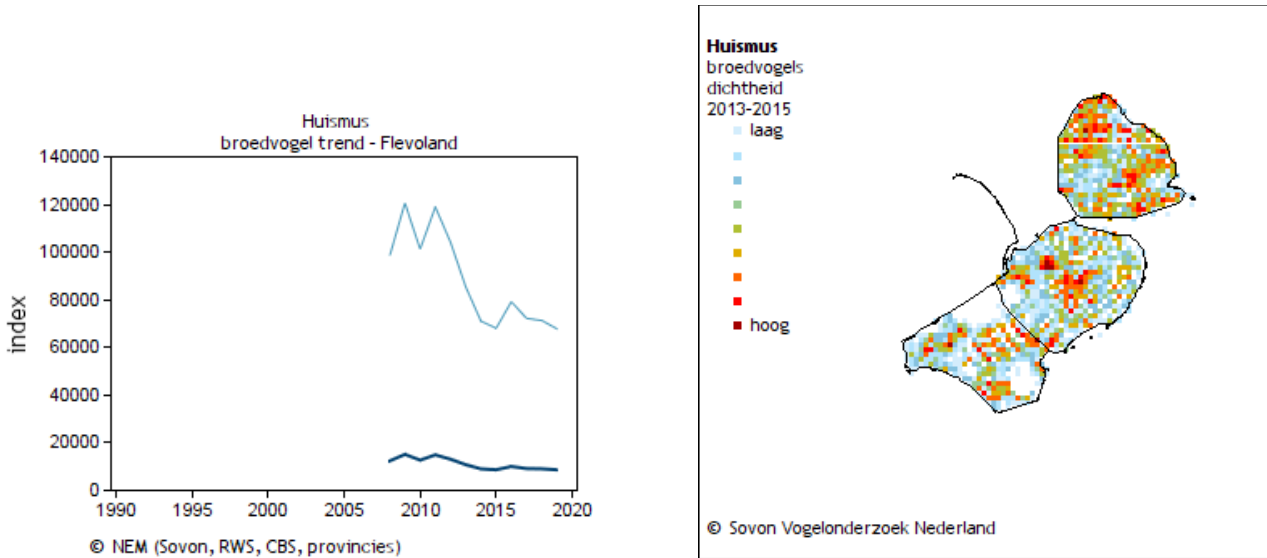
Landelijk

De landelijke Staat van Instandhouding van de huismus is beoordeeld op vier onderdelen: populatieomvang, verspreidingsgebied, kwaliteit van het leefgebied en toekomstperspectief. De huismus is een algemeen voorkomende soort waarbij de landelijke populatie geschat wordt op 500.000 tot 1.000.000 broedparen. De populatie is echter ten opzichte van 1994 ernstig afgenomen. Hierdoor is populatieomvang ongunstig (Arcadis, 2018). De huismus komt in het hele land voor en de verspreiding is iets uitgebreid ten opzichte van 1994. Het verspreidingsgebied is hierdoor gunstig. De kwaliteit van het leefgebied is door afname van rommelige omgeving en daarmee minder voedselbeschikbaarheid als ongunstig beoordeeld (Arcadis, 2018). Doordat leefgebied kleiner worden is het toekomstperspectief beoordeeld als ongunstig. De landelijke staat van instandhouding is daardoor 'ongunstig – ontoereikend' (Arcadis, 2018)

Populatieomvang van de huismus – Regionaal

De aantalsontwikkeling in Flevoland laat een sterke afname (een halvering) van huismussen zien tussen 2012 en 2015 van 120.000 broedparen naar 600.000 (zie figuur 9). Sinds 2015 schommelt het aantal

broedparen rond de 70.000. Figuur 10 toont dat de dichtheid van huismussen rondom de locatie van het geplande datacentrum redelijk hoog is.

Figuur 9: Trend in aantal broedvogels voor huismus in Flevoland. Figuur 10: Dichtheid van huismussen tussen 2013-2015.

6.3.2.2 Boerenzwaluw

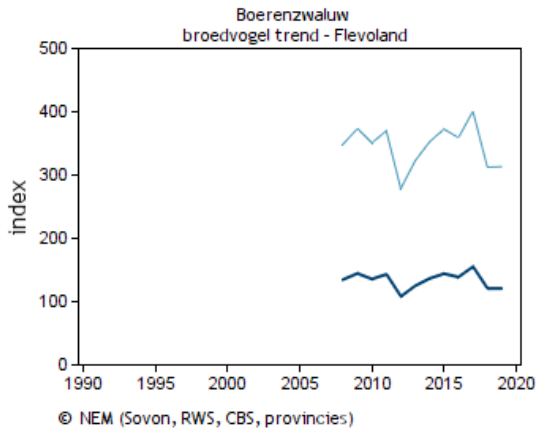
Landelijk

De landelijke Staat van Instandhouding van de boerenzwaluw is beoordeeld op vier onderdelen: populatieomvang, verspreidingsgebied, kwaliteit van het leefgebied en toekomstperspectief. Boerenzwaluwen zijn aanwezig van maart tot in oktober, incidentele waarnemingen daargelaten. De meerderheid der broedvogels arriveert in april of begin mei.

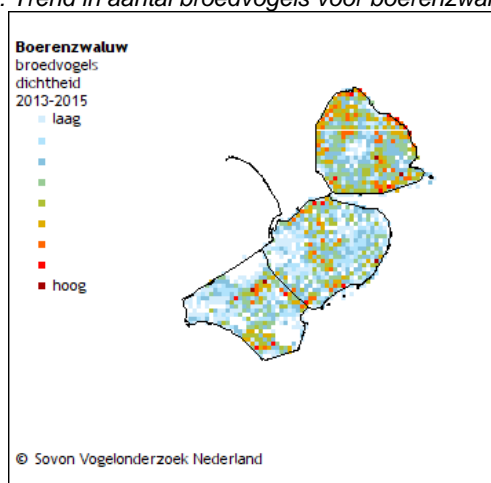
De boerenzwaluw is een algemeen voorkomende soort waarbij de landelijke populatie geschat wordt op 210.000 tot 280.000 broedparen in 2015. De Boerenzwaluw nestelt in het hele land in boerenland, met een voorkeur voor gemengde bedrijven. Het gros van de paren huist in koeien-, varkens- of paardenstallen. De aantallen zijn in het laatste kwart van de twintigste eeuw afgenomen, al komt dat uit tellingen onvoldoende naar voren bij deze lastig telbare soort. De afname is een gevolg van modernisering van bedrijven (o.a. scherpe hygiënemaatregelen, waardoor in stallen vliegende zwaluwen geweerd worden) en intensivering van grondgebruik (resultierend in voedselgebrek). Sinds de eeuwwisseling is de stand stabiel tot licht herstellend. De landelijke staat van instandhouding is daardoor 'gunstig (Sovon, 2021).

Regionaal

De aantalsontwikkeling in Flevoland laat een sterke afname van boerenzwaluwen zien tussen 2010 en 2012 van ongeveer 380 broedparen naar ongeveer 280 (zie figuur 11), waarna er een geleidelijke toename is tot 2017 van 400 paren. Daarna vindt wederom een sterke afname plaats in 2018 tot net meer dan 300 broedparen. Figuur 12 toont dat de dichtheid van boerenzwaluwen rondom de locatie van het geplande datacentrum laag tot matig is.

Figuur 11: Trend in aantal broedvogels voor boerenzwaluw in Flevoland

Figuur 12: Dichtheid van boerenzwaluw tussen 2013-2015

6.3.2.3 Gewone dwergvleermuis

Landelijk

De landelijke Staat van Instandhouding is beoordeeld op vier onderdelen: populatieomvang, verspreidingsgebied, kwaliteit van het leefgebied en toekomstperspectief.

De populatieomvang, het verspreidingsgebied en de kwaliteit van het leefgebied is gunstig voor de gewone dwergvleermuis (Arcadis, 2018).

Trend

Doordat de intensiteit van de monitoring over de jaren verschillend is geweest, zijn er geen duidelijke uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen (BIJ12, 2017). Er zijn echter wel aanwijzingen dat het aantal is toegenomen.

Toekomstperspectief van de gewone dwergvleermuis – Landelijk

Het aanbod van geschikte verblijfplaatsen neemt vermoedelijk in de toekomst snel af door het grote aantal na-isolatieprojecten van woningen dat op stapel staat en het dichten van kieren en gaten in gebouwen (BIJ12, 2017). Het aantal gewone dwergvleermuizen in een gebied is sterk afhankelijk van het voedselaanbod, maar ook van de hoeveelheid verblijfplaatsen. Verondersteld wordt dat er een afnemende trend is in zowel het voedselaanbod als in het aantal geschikte verblijfplaatsen, maar met name dat er een afname is in de juiste samenstelling van deze twee componenten. Daarnaast is de gewone dwergvleermuis een soort die zich traag voortplant. Per jaar baart 50 tot 70% van de vrouwtjes slechts één jong. Uitbreiding

of herstel van een populatie verloopt derhalve niet snel (BIJ12, 2017). Mede door de vermoedelijke afname van geschikte verblijfplaatsen in de toekomst is het toekomstperspectief ongunstig - ontoereikend. Anderzijds komt het steeds vaker voor dat woningcorporaties en particulieren op voorhand mitigerende maatregelen nemen als zij woningen verduurzamen. Het toekomstperspectief is gunstig indien er dus voldoende mitigerende maatregelen genomen worden (Arcadis, 2018).

Regionaal

Heel Flevoland kan gerekend worden tot het verspreidingsgebied van de gewone dwergvleermuis. Hierdoor kan het verspreidingsgebied van de gewone dwergvleermuis in de huidige situatie worden beoordeeld als gunstig.

6.3.2.4 Ruige dwergvleermuis

Landelijk

De landelijke staat van instandhouding is beoordeeld op vier onderdelen: populatieomvang, verspreidingsgebied, kwaliteit van het leefgebied en toekomstperspectief:

De populatieomvang wordt geschat op 50.000 tot 100.000 dieren in het najaar. Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake is van een afnemende trend. Hierdoor is de huidige populatie omvang gunstig. De ruige dwergvleermuis komt in geheel Nederland voor en is er sprake van een lichte toename in verspreidingsgebied sinds de jaren negentig. Hierdoor is het verspreidingsgebied gunstig. Binnen het leefgebied is nog voldoende geschikte verblijfsmogelijkheden en geschikt foerageergebied in de vorm van groene omgeving. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied ook gunstig. Het aanbod aan geschikte verblijfplaatsen neemt in de toekomst echter wel af door grootschalige renovatieprojecten. Hierdoor is het toekomstperspectief ongunstig – ontoereikend (tenzij voldoende mitigerende maatregelen genomen worden). Hierdoor is de staat van instandhouding ongunstig – ontoereikend. Deze is echter gunstig als er voldoende mitigerende maatregelen genomen worden.

Regionaal

In de provincie Flevoland is de ruige dwergvleermuis iets minder algemeen dan de gewone dwergvleermuis, maar desondanks wel goed verspreid over Flevoland. De Ruige dwergvleermuis houdt zich voornamelijk op rond de beboste gebieden.

6.3.2.5 Steenmarter

Landelijk

De exacte getallen van de steenmarter populatie in Nederland zijn onbekend (kennislacune). Steenmarter heeft de hoofdverspreiding in de oostelijke helft van Nederland, maar wordt ook steeds vaker in het westen waargenomen. De huidige populatieomvang wordt dan ook als 'gunstig' beoordeeld.

Kwaliteit leefgebied

Potentieel leefgebied van steenmarter is door heel Nederland aanwezig. Door de capaciteit om in stedelijk gebied te overleven, kan de soort nagenoeg overal voorkomen. Alleen in zeer open gebieden zonder dekking of bebouwing of in dichte (loof)bossen is de soort afwezig of is de dichtheid lager. De kwaliteit van het leefgebied is beoordeeld als 'gunstig'.

Toekomstperspectief

Sinds het eind van de vorige eeuw komt de steenmarter ook algemeen voor ten westen van de IJssel. Hierdoor wordt verwacht dat de soort de komende decennia de westelijke provincies verder zal koloniseren. Door deze verwachte uitbreiding is het toekomstperspectief voor de steenmarter beoordeeld als 'gunstig'.

Regionaal

De steenmarter komt niet veel voor in Flevoland, er zijn slechts enkele waarnemingen aan de randen van de provincie, niet in het gebied waar het datacentrum staat gepland. Echter, de steenmarter komt steeds vaker

voor in het westen, dus het is niet uit te sluiten dat in de toekomst de steenmarter vaker zal worden waargenomen in Flevoland.

6.3.2.6 Kleine marterachtigen

Hieronder worden gerekend de bunzing, das en hermelijn

Landelijk

Het verspreidingsgebied van de bunzing betreft heel Nederland, met uitzondering van de Waddeneilanden. Uitgesproken open en dichtbeboste gebieden lijken gemeden te worden. Doordat de bunzing op veel plaatsen niet meer is waargenomen is het verspreidingsgebied in de huidige situatie als 'ongunstig – slecht' beoordeeld.

De das komt voornamelijk voor in het midden, oosten en Zuiden van Nederland. Het verspreidingsgebied is beoordeeld als gunstig. De populatie dassen in Nederland vertoont een sterke groei, met globaal elke vijf jaar een toename van areaal met ca. 25%.

Het exacte aantal van de hermelijn populatie zijn onbekend. Door de verborgen leefwijze en complexe populatie-ecologie is het lastig om soortgericht te inventariseren, laat staan het aantal betrouwbaar te schatten. De hermelijn komt verspreid door heel Nederland voor, de hoogste dichtheid licht echter wel in laag Nederland (West-Nederland, Noordwest-Overijssel en het Drentse-Aa gebied). De trend van de verspreiding van de hermelijn is beoordeeld als 'verslechterend'.

Kwaliteit leefgebied

Potentieel geschikt leefgebied van bunzing is door heel Nederland aanwezig, met een duidelijke voorkeur voor kleinschalig landschap met water. Doordat grote delen van Nederland bestaan uit niet of beperkt geschikt leefgebied zoals intensieve landbouwgebieden, stedelijk gebied of uitgestrekte bosgebieden, ligt het leefgebied versnipperd door het land. Door deze versnippering is de bunzing vaak slachtoffer van het verkeer. Als gevolg van verstedelijking, de toename van infrastructuur en de intensivering van landbouw neemt het beschikbare areaal functioneel leefgebied van de bunzing af.

Door het ruime aanbod aan potentieel leefgebied voor de das is de huidige situatie beoordeeld als 'gunstig'.

Als gevolg van verstedelijking, de toename van infrastructuur en de intensivering van landbouw neemt het beschikbare areaal functioneel leefgebied van de hermelijn af. Ook de afname van woelmuizenplagen en lage konijnenstand zorgen voor een algehele afname. Mogelijk bijkomende factoren zijn verdroging en klimaatverandering, gezien de binding aan waterrijke en koele streken. De trend van de kwaliteit van het leefgebied is beoordeeld als 'verslechterend'.

Toekomstperspectief

Er is weinig bekend van de populatieomvang van de bunzing. De afname van het aantal waarnemingen lijkt te duiden op een neergaande trend. De populatieafname van wezel, hermelijn en bunzing lijkt evenwel de afgelopen jaren enigszins gestabiliseerd. Ondanks dat weinig bekend is van de soort en de omvang van een minimale populatie, wordt, op basis van een doorgaande verdere verstedelijking en intensivering van het gebruik van landbouwgebieden (drainage en verdroging), gesteld dat het perspectief 'ongunstig – ontoereikend' is.

Naar verwachting zal het leefgebied van de das zich verder uitbreiden. Er is veel potentieel leefgebied in Nederland aanwezig en de ontsnippering van infrastructuur met de aanleg van faunatunnels, rasters en ecoducten heeft de afgelopen jaren een hoge vlucht genomen. Het toekomstperspectief voor de das is hierom beoordeeld als 'gunstig'.

Het is aannemelijk dat er sinds de tweede helft van de vorige eeuw sprake is van een forse afname van de populatie. Hoewel weinig bekend is over het aantal en de omvang van een minimale populatie, is de algemene mening onder ecologen dat het perspectief voor de hermelijn ongunstig is vanwege een voortschrijdende verstedelijking en intensivering van de landbouw. Het toekomstperspectief wordt

beoordeeld met 'ongunstig – slecht'.

Regionaal

Het midden van Flevoland wordt gezien als een potentieel leefgebied voor de bunzing, al zijn er geen bunzingen aangetroffen in het gebied nabij het datacentrum.

De das komt vrijwel niet voor in Flevoland en er zijn geen waarnemingen bekend rond het gebied waar het datacentrum staat gepland.

De hermelijn komt alleen voor aan de west en zuidkant van Flevoland bij het water en nabij de Oostvaardersplassen. Er zijn geen waarnemingen bekend nabij de locatie van het datacentrum.

6.3.3 Aan te vragen ontheffing

De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van 3 jaar ingaande vanaf september 2021 voor de volgende soorten en overtreding van verbodsbepalingen.

Tabel 16 Overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Wettelijk belang
Huismus		X		X	In het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaarbelang.

Verbodsbepalingen:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Tabel 17 Overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Wettelijk belang
Gewone dwergvleermuis		X		X	In het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaarbelang.
Ruige dwergvleermuis		X		X	In het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaarbelang.

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

7 LITERATUURLIJST

Arcadis (2020, Quickscan Natuurwetgeving;Tulip. Arcadis Nederland. B.V., Assen.

Arcadis (2020). Nulmeting gebouwbewonende soorten. Arcadis Nederland B.V., Assen.

Arcadis (2020). Mitigatiecatalogus Gebouwbewonende soorten. Arcadis Nederland B.V. Assen.

Arcadis (2021). Soortgericht onderzoek Tulip. Arcadis Nederland B.V. Assen

BIJ12. (2017a). Kennisdocument huismus. Geraadpleegd op 24 februari, 2021, from <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.

BIJ12. (2017b). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Geraadpleegd op 24 februari, 2021, from <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

BIJ12. (2017c). Kennisdocument ruige dwergvleermuis. Geraadpleegd op 24 februari, 2021, from: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-018-Kennisdocument-Ruige-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

BIJ12. (2017d). Kennisdocument kerkuil. Geraadpleegd op 24 februari, 2021, from: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-011-Kennisdocument-Kerkuil-1.0.pdf>

BIJ12. (2017d). Kennisdocument gierzwaluw. Geraadpleegd op 24 februari, 2021, from: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>

Bouwens, S. (2017) Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming, Provincie Noord-Brabant

Jong, J. De (2013). De kerkuil, handleiding voor beschermers. Uitgave SKWN, Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland.

BIJLAGE A RELEVANTE ARTIKELEN WET NATUURBESCHERMING

HOOFDSTUK 1

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

HOOFDSTUK 3

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - d. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - e. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - f. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - g. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - h. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - i. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - j. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - k. in het algemeen belang.

Artikel 3.31

1. De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:
 - a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
 - c. een bestendig gebruik, of
 - d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

BIJLAGE B BESCHERMDE SOORTEN ART. 3.5

	Habitatrichtlijn, Bijlage IV	Conventie van Bern, Annex I, II	Conventie van Bonn, Annex I
Zoogdieren (overig)			
Bever	x		
Hamster	x	x	
Hazelmuis	x		
Lynx	x		
Noordse woelmuis	x		
Otter	x	x	
Wilde kat	x		
Zoogdieren (vleermuizen)			
Baardvleermuis	x	x	
Bechstein's vleermuis	x	x	
Bosvleermuis	x	x	
Brandt's vleermuis	x	x	
Dwergvleermuis	x		
Franjestaart	x	x	
Grijze grootoorvleermuis	x	x	
Grootoorvleermuis	x	x	
Grote hoefijzerneus	x	x	
Grote rosse vleermuis	x	x	
Ingekorven vleermuis	x	x	
Kleine dwergvleermuis	x		
Kleine hoefijzerneus	x	x	
Laatvlieger	x	x	
Meervleermuis	x	x	
Mopsvleermuis	x	x	
Noordse vleermuis	x	x	
Rosse vleermuis	x	x	
Ruige dwergvleermuis	x	x	
Tweekleurige vleermuis	x	x	
Vale vleermuis	x	x	
Watervleermuis	x	x	
Zoogdieren (marien)			
Bruinvis	x	x	

	Habitatrichtlijn, Bijlage IV	Conventie van Bern, Annex I, II	Conventie van Bonn, Annex I
Bultrug		x	x
Dwergpotvis		x	
Gestreepte dolfijn		x	
Gewone dolfijn	x	x	
Gewone spitsdolfijn		x	
Gewone vinvis		x	x
Griend		x	
Grijze dolfijn		x	
Kleine zwaardwalvis		x	
Narwal		x	
Noordse vinvis			x
Orka		x	
Potvis			x
Tuimelaar	x	x	
Walrus		x	
Witflankdolfijn	x	x	
Witsnuitdolfijn	x	x	
Amfibieën			
Boomkikker	x	x	
Geelbuikvuurpad	x	x	
Heikikker	x	x	
Kamsalamander	x	x	
Knoflookpad	x	x	
Poelkikker	x		
Rugstreeppad	x	x	
Vroedmeesterpad	x	x	
Vuursalamander	x		
Reptielen			
Gladde slang	x	x	
Muurhagedis	x	x	
Zandhagedis	x	x	
Reptielen (schildpadden)			
Dikkopschildpad	x	x	x

	Habitatrichtlijn, Bijlage IV	Conventie van Bern, Annex I, II	Conventie van Bonn, Annex I
Kemp's zeeschildpad	x	x	x
Lederschildpad	x	x	x
Soepschildpad	x	x	x
Vissen			
Houting	x		
Steur	x	x	
Vlinders			
Apollovlinder		x	
Boszandoog		x	
Donker pimpernelblauwtje	x	x	
Grote vuurvliinder	x	x	
Moerasparelmoervlinder		x	
Pimpernelblauwtje	x		
Teunisbloempijlstaart		x	
Tijmblauwtje	x	x	
Zilverstreephoobeestje	x	x	
Libellen en waterjuffers			
Bronslibel	x	x	
Gaffellibel		x	
Gevlekte witsnuitlibel	x	x	
Groene glazenmaker	x	x	
Mercurwaterjuffer		x	
Noordse winterjuffer	x	x	
Oostelijke witsnuitlibel	x	x	
Rivierrombout	x	x	
Sierlijke witsnuitlibel	x	x	
Kevers			
Brede geelrandwaterroofkever	x	x	
Gestreepte waterroofkever	x	x	
Heldenbok	x		
Juchtleerkever	x	x	
Vermiljoenkever	x	x	
Insecten (overig)			
Oeveraas		x	
Mollusken			

	Habitatrichtlijn, Bijlage IV	Conventie van Bern, Annex I, II	Conventie van Bonn, Annex I
Bataafse stroommossel	x		
Platte schijfhoren	x		
Planten			
Drijvende waterweegbree	x	x	
Geel schorpioenmos		x	
Groenknolorchis	x	x	
Kleine vlotvaren		x	
Kruipend moerasscherm	x	x	
Liggende raket		x	
Tonghaarmuts		x	
Zomerschroeforchis	x	x	

BIJLAGE C BESCHERMDE SOORTEN ART 3.10

Art. 3.10 Wnb		
Zoogdieren (overig)	Pimpernelblauwtje ¹⁾	Rozenkransje
Aardmuis	Sleedoompage	Ruw parelzaad
Boommarter	Spiegeldikkopje	Scherpkruid
Bosmuis	Veenbesblauwtje	Schubvaren
Bunzing	Veenbesparelmoervlinder	Schubzegge
Damhert	Veenhooibeestje	Smalle raai
Das	Veldparelmoervlinder	Spits havikskruid
Dwergmuis	Zilveren maan	Steenbraam
Dwergspitsmuis	Libellen en waterjuffers	Stijve wolfsmelk
Edelhert	Beekrombout	Stofzaad
Eekhoorn	Bosbeekjuffer	Tengere distel
Egel	Donkere waterjuffer	Tengere veldmuur
Eikelmuis	Gevlekte glanslibel	Trosgamander
Gewone bosspitsmuis	Gewone bronlibel	Veenbloembies
Grote bosmuis	Hoogveenglanslibel	Vliegenorchis
Haas	Kempense heidelibel	Vroege ereprijs
Hermelijn	Speerwaterjuffer	Wilde averuit
Huisspitsmuis	Kevers	Wilde ridderspoor
Konijn	Vliegend hert	Wilde weit
Molmuis	Planten	Wolfskers
Ondergrondse woelmuis	Akkerboterbloem	Zandwolfsmelk
Ree	Akkerdoornzaad	Zinkviooltje
Rosse woelmuis	Akkerogentroost	Zweedse kornoelje
Steenmarter	Beklierde ogentroost	
Tweekleurige bosspitsmuis	Berggamander	
Veldmuis	Bergnachtorchis	
Veldspitsmuis	Blaasvaren	
Vos	Blauw guichelheil	
Waterspitsmuis	Bokkenorchis	
Wezel	Bosboterbloem	
Wild zwijn	Bosdravik	
Woelrat	Brave hendrik	
Zoogdieren (marien)	Brede wolfsmelk	
Gewone zeehond	Breed wollegras	
Grijze zeehond	Bruinrode wespenorchis	
Amfibieën	Dennenorchis	
Alpenwatersalamander	Dreps	
Bruine kikker	Echte gamander	
Gewone pad	Franjegentiaan	
Kleine watersalamander	Geelgroene wespenorchis	
Meerkikker	Geplooid vrouwenmantel	
Middelste groene kikker	Getande veldsla	
Vinpootsalamander	Gevlekt zonneroosje	
Vuursalamander	Glad biggenkruid	
Reptielen	Gladde zegge	
Adder	Groene nachtorchis	
Hazelworm	Groensteel	
Levendbarende hagedis	Groot spiegelklokje	
Ringslang	Grote bosaardbei	
Vissen	Grote leeuwenklauw	
Beekdonderpad	Honingorchis	
Beekprik	Kalkboterbloem	
Elrits	Kalketrip	
Europese rivierkreeft	Karthuizeranjer	
Gestippelde alver	Karwijselie	
Grote modderkruiper	Kleine ereprijs	
Kwabaal	Kleine schorseneer	
Vlinders	Kleine wolfsmelk	
Aardbeivlinder	Kluwenklokje	
Bosparelmoervlinder	Knollathyrus	
Bruin dikkopje	Knolspirea	
Bruine eikenpage	Korensla	
Donker pimpernelblauwtje ¹⁾	Kranskarwij	
Duinparelmoervlinder	Kruiptijm	
Gentiaanblauwtje	Lange zonnedaauw	
Grote parelmoervlinder	Liggende ereprijs	
Grote vos	Moerasgamander	
Grote vuurvlinder ¹⁾	Muurbloem	
Grote weerschijnvlinder	Naakte lathyrus	
Iepenpage	Naaldenkervel	
Kleine heivlinder	Pijlscheefkalk	
Kleine ijsvogelvlinder	Roggelelie	
Kommavlinder	Rood peperboompje	

¹⁾Deze soorten staan ten onrechte op de bijlage bij de wet. Ze staan namelijk ook genoemd op Bijlage IV van de Habitatrictlijn en/of ook op bijlage II van de Conventie van Bern. Daarom zijn dit soorten zoals bedoeld in Wnb art. 3.5

BIJLAGE D VRIJGESTELDE SOORTEN FLEVOLAND

Vrijstellingen provincie Flevoland

Zoogdieren (overig)

Aardmuis	Ondergronde woelmuis
Bosmuis	Ree
Dwergmuis	Rosse woelmuis
Dwergspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Egel	Veldmuis
Gewone bosspitsmuis	Vos
Haas	Woelrat
Huisspitsmuis	
Konijn	

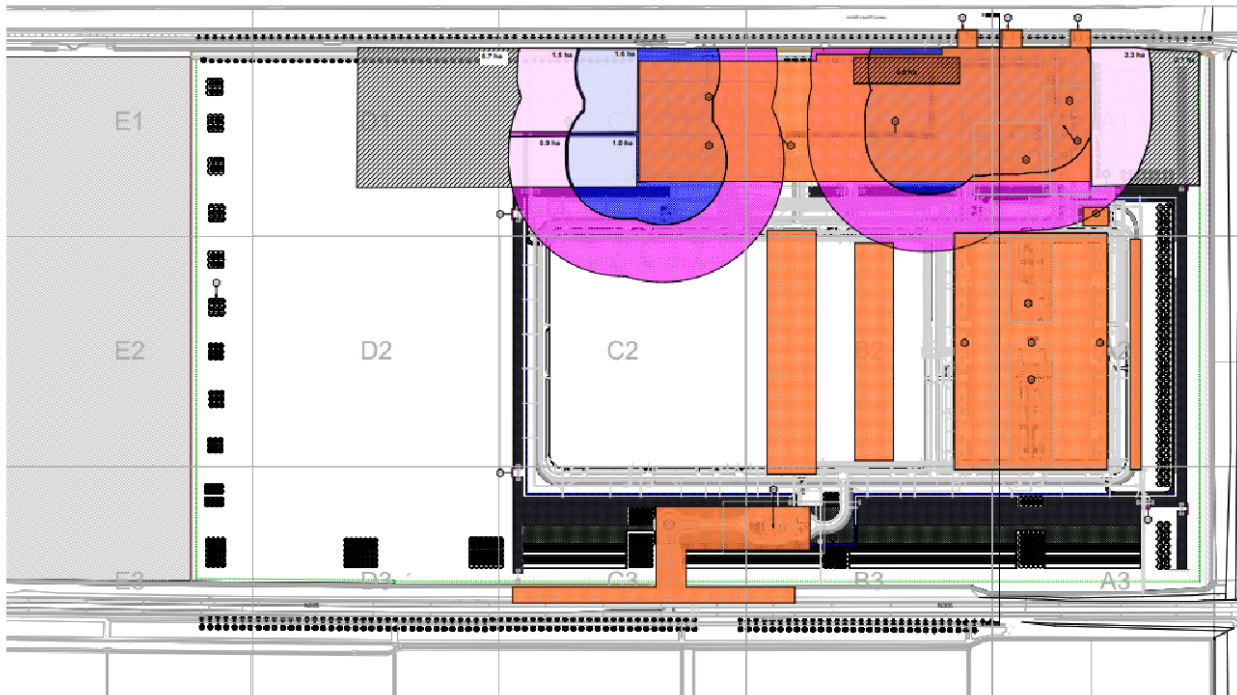
Amfibieën

Bastaardkikker
Bruine kikkers
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker

BIJLAGE E MITIGATIE OVERZICHT

In figuur 1 is een overzicht te zien van de drie leefgebieden die worden ingericht naar de behoeften van de te compenseren diersoorten (gebieden A, B en C). De details van de nieuw aan te leggen habitats worden op een later moment aan deze aanvraag toegevoegd. Duidelijk zal worden wat geplaatst wordt (welke vegetatie, welke verblijfplaats, e.d.), waar deze geplaatst wordt (in welk gebied, en waar in het gebied) en hoeveel.

Figuur

Figuur 1. Overzicht van de drie nieuw aan te leggen leefgebieden binnen het plangebied.

Het formaat van de schuren wordt nader bepaald. Gedetailleerde bouwtekeningen zullen op een later moment aan deze aanvraag worden toegevoegd. Het uiteindelijke formaat, en de hoeveelheid verblijven die daarin verwerkt kunnen worden, zal bepalen hoeveel schuren geplaatst zullen worden. Hierbij worden de schuren zoveel mogelijk geplaatst binnen een straal van 100-200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. Schuren zullen verblijfplaatsen bieden aan huismussen, boerenzwaluwen en vleermuizen.

Huismus

De exacte manier waarop de permanente verblijfplaatsen in het plangebied geplaatst gaan worden zullen op een later moment aan deze aanvraag worden toegevoegd.

Naast verblijfplaatsen worden schuilplaatsen (heggen, bomen, e.d.), foerageermogelijkheden (varia aan vegetatietypen) en zandplaatsen aangeboden.

Boerenzwaluw

Permanente verblijfplaatsen voor de boerenzwaluw zullen worden geplaatst in schuren. De hoeveelheid schuren, het formaat van de schuren, de hoeveelheid nestkommen per schuur, en de locaties van de schuren worden zullen op een later moment aan deze aanvraag worden toegevoegd. Het is de bedoeling dat de schuren verblijfplaatsen bieden aan huismussen, boerenzwaluwen en vleermuizen.

Naast verblijfplaatsen worden ook modderplaatsen aangebracht, waardoor de boerenzwaluwen ook zelf in staat zijn om nesten te bouwen.

Kerkuil

Begin maart worden brieven naar de bewoners rondom het plangebied gestuurd. Zo wordt uiteindelijk, in samenwerking met gemeente en de kerkuilenwerkgroep, gezocht naar geschikte boerderijen in de omgeving om nestkasten te plaatsen. Meer informatie over waar deze nestkasten geplaatst gaan worden zal op een later moment aan deze aanvraag worden toegevoegd.

Gewone dwergvleermuis

Permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis zullen worden geplaatst in schuren. Hierbij wordt rekening gehouden met het aanbod van de verschillende type verblijven. De hoeveelheid schuren, het formaat van de schuren, de hoeveelheid nestkommen per schuur, en de locaties van de schuren worden zullen op een later moment aan deze aanvraag worden toegevoegd. Het is de bedoeling dat de schuren verblijfplaatsen bieden aan huismussen, boerenzwaluwen en vleermuizen.

Ruige dwergvleermuis

Permanente paarverblijfplaatsen voor de ruige dwergvleermuis zullen worden geplaatst in schuren. Hierbij wordt rekening gehouden met het aanbod van de verschillende type verblijven. De hoeveelheid schuren, het formaat van de schuren, de hoeveelheid nestkommen per schuur, en de locaties van de schuren worden zullen op een later moment aan deze aanvraag worden toegevoegd. Het is de bedoeling dat de schuren verblijfplaatsen bieden aan huismussen, boerenzwaluwen en vleermuizen.

Steenmarter

Permanente verblijfplaatsen voor steenmarter worden aangeboden in de vorm van takkenrillen en marterhopen, al of niet voorzien van steenmarterkasten. De hoeveelheid, het formaat en de locaties van deze voorzieningen worden op een later moment aan deze aanvraag worden toegevoegd. Het is de bedoeling dat de takkenrillen en marterhopen ook verblijfplaatsen kunnen bieden aan eventueel aanwezige kleine marterachtigen.

Kleine marterachtigen

Permanente verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen worden aangeboden in de vorm van takkenrillen en marterhopen. De hoeveelheid, het formaat en de locaties van deze voorzieningen worden op een later moment aan deze aanvraag worden toegevoegd. Het is de bedoeling dat de takkenrillen en marterhopen ook verblijfplaatsen kunnen bieden aan steenmarters.

COLOFON

ONTHEFFINGSAANVRAAG SOORTBESCHERMING

AUTEUR

Robbert van Gool

PROJECTNUMMER

9486011

ONZE REFERENTIE

D10021264:55

DATUM

3 maart 2021

STATUS

Concept

GECONTROLEERD DOOR

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com